

Personaluppgift

för år 1874.

från

Poststationen i

Stungstorpe

som f. n. lyder under *Nakmar* post *kontor*.

Undertecknad poststationsföreståndare är född *år 1837*;

antogs till e. o. tjänsteman vid Postverket

och förordnades till nu innehavande befattning *den 15. December 1873*

är härförutan *Organist i Christvassa*

och har förut, enligt förordnande den ..... varit poststations-

föreståndare i ..... under ..... år.

Stungstorpe den *25* januari 1874.

S. Högström.

En sida ur Centralarkivets samling av personaluppgifter

Kung. Postkontoret
Stung
4.

Erik Lindgren

KORTLIVADE SMÅLÄNSKA POSTNAMN

Posthistorisk skriftserie 182

Ersjö

		<u>Debet</u>	
Januari	17	2 frimär, 2 briefstämplat	19/1
	25	2 " " 2 "	25/1
Febr	7	1 " " 1 "	8/2
	17	3 " " 3 "	18/2
	27	1 " " 1 "	28/2
Mars	45	1 briefstämpel	19/3
	28	4 postmärken stat 11.2/	24/3
	28	1 frimär, 1 briefstämpel	28/3
April	4	10 färdv. brevmer	9/4
	6	1 stämpel, 1 skedel, 1 enkelstämpel	8/4
	4	3 duf. rök, 13 duf. frist. knappar	8/4
		2 småsticker	8/4
	23	1 postmärken 104, 12 brygglor	15/4
	16	1 kappad	18/4
Maj	1	4 frimär	3/5
	18	1 märke, 1 märke, 1 lifbäcksläsna	21/5
Juni	15	1 kappad	17/5
Juli	16	1 småsticker	17/7
		13 d. briefknappar	17/7
Sept.	13	10 dec. ragnar, 30 te sernorsten	17/7
	24	1 kappad	
nov	25	1 märke, 1 märke, 1 lifbäcksläsna	27/11
dec.	28	1 briefläsna, 1 skylt, 1 sigill, 1 briefstämpel, 1 värdet, 1 värdet, 1 par värdet, 3 te järn, 7 te mässing	25/12
		1 stämpelläsna	26/12
		<u>Credit</u>	
Sept.	11	6 stämpel, 5 posthorn, 1 postmärken	14/9
dec	13	1 briefläsna, 1 skylt, 1 sigill, 2 briefstämplat, 1 värdet, 1 par värdet, 1 decimälverk, 6 te järn, 1 te mässing, 1 sats granna	17/12
	25	1 postmärken, 1 stämpel, 1 affäts, 2 enkla poststämplat, 1 skedel, 1 mässing	30/12
	27	1 stämpel, 1 rök, 1 affäts, 2 enkla poststämplat	30/12

Förord

På många begäran samlar jag i detta häfte basuppgifter om de småländska poststationer, vars namn funnits under kort tid. Många kortlivade poststationer har kommit tillbaka efter kortare eller längre indragningstid med samma eller snarlika namn som de ursprungliga. Sådana poststationer redovisas med tre undantag inte i detta häfte. Det ägnas i huvudsak åt sådana poststationer vars namn försvunnit för gott inom en tidsperiod på ca fem år, ibland ännu längre.

För dem som vill veta något om utvecklingen för småländska poststationer som blivit återinrättade efter indragning hänvisar jag till mina böcker om posthistoria i de båda västliga smålandslänen. För Kalmar län finns motsvarande berättelser i ett antal häften. I slutet av detta häfte har jag gjort en sammanställning över samtliga kortlivade småländska poststationer och lämnar där uppgifter om vilka böcker resp häften som behandlar dem. Föteckningen upptar även sådana poststationer som finns med i detta häfte. De är mera utförligt avhandlade i böckerna där de också ibland kompletterats med illustrationer.

Oavsett tidpunkten för de nu redovisade postnamnens tillkomst har jag funnit det riktigt att här presentera dem i bokstavsordning. De flesta kom till när ansvaret för kronobrevbäringen togs över av postverket.

Växjö den 5 oktober 1991

Erik Lindgren
Erik Lindgren

Almesåkra

Almesåkra sockens poststation inrättades med sockennamnet den 1 januari 1874 vid ny postlinje mellan Sandsjö och Ödestugu. Organisten Fr Hultgren var inte nöjd i sin föreståndarelön på 100 kr om året. Men hans begäran i oktober 1874 att få höjd med 50 kr förklingade ohörd. Ett halvt år senare aktualiserades indragning poststationen på grund av dålig lönsamhet. Posten ville dra in den samtidigt som förenad post- och järnvägsstation öppnades i det nybyggda stationshuset i Grimstoa Sedan landskansliet i Jönköping lyckats avstyra indragning den gången fick poststationen vara kvar i sockenhuset vid kyrkan även efter att Hultgren sagt upp sig den 1879 års ingång för att tillträda befattningen som skollärare i Hults församling. Hemmansägaren P A Elming i Barkansjö blev nu föreståndare. När lantbrevbäring infördes i Jönköpings län blev ödet ändå beseglat för poststationen i Almesåkra. Den ersattes den 1 april 1879 med lantbrevbäring från Grimstorp i förening med ett postverket oavlönat kommunombud. Det hjälpte inte att den nye klockaren S J Rix erbjöd sig att förestå poststationen för blott 50 kr om året.

Askeryd

Postmästaren i Boxholm fick genom ett brev från poststyrelsen, daterat den 22 december 1873, information om att en poststation skulle öppnas vid säteriet i Askeryd med 1874 års ingång. Till föreståndare hade poststyrelsen i samråd med länsstyrelsen utsett kamreraren C J Carlsson. Han fick 120 kronor i årsarvode, ett belopp som höjdes till 200 kronor med 1875 års ingång. Carlsson efterträddes vid sin död i januari 1879 av dottern Karin Lindh som tillförordnad poststationsföreståndare. Hon hade börjat vikariera under faderns sjukdom men vakansen varade inte länge. Den upphörde nämligen redan med september månads utgång 1879, då poststationen i Askeryd ersattes med lantbrevbäring från Aneby. En ivrig tillskyndare till lantbrevbäringen var kyrkoherde A Graneli i Assjö prästgård genom ett brev till poststyrelsen den 24 januari 1879.

Den lantbrevbäringslinje som från oktober 1879 ersatte poststationen i Askeryd, var 1,7 mil lång och gick "omvägen över Marbäck". Poststationen i Marbäck hade blivit indragen redan den 22 november 1874, då östra stambanan började trafikeras i sin helhet. De som därtills hade anlitat den poststationen fick i stället posten genom lösväska från Aneby. En förbättring blev det för dem genom tillkomsten av lantbrevbäring. Man utsåg nämligen organisten G F Sundgren till kommunombud som kontakt man med lantbrevbäraren för dem som inte hade tillfälle att personligen passa honom. I Askeryd blev organisten P G Frieman kommunombud med motsvarande uppgift. Till lantbrevbäraren antogs husaren Adam Alfred Hall i Jutarp. Med honom tecknades ett kontrakt som gav honom kr 1:50 per fullgjord tur fram och åter. Lantbrevbäring ägde rum med två turer i veckan. Med namnet Askeryds kyrkby inrättades en ny poststation den 1 maj 1908, liksom poststationen i Askeryd redovisad mera utförligt i boken "På post i Norra Småland".

Barnarp

En av de relativt få småländska orter som föreslogs få en landsvägsbrevlåda 1855 var Barnarp. Därigenom blev det möjligt att skicka brev utan att besöka ett postkontor om man bara såg till att det var frankerat när det hamnade i brevlådan. Frimärkena infördes den 1 juli samma år.

Det var länsstyrelserna som gav förslag under första halvåret 1855 på lämpliga platser för landsvägsbrevlådor. Totalt blev det omkring 350 för hela landet, var till kom ungefär 150 vid postkontor i städerna. I våra dagar räknar vi med omkring 40 000 brevlådor.

Brevlådan vid Barnarps gästgivaregård blev föga utnyttjad, något som observerades av tf postmästare Claes Ekelund i Jönköping. Han föreslog i ett brev den 5 januari 1866 till poststyrelsen att brevlådan skulle dras in "och i stället få uppsättas här i staden". Efter remiss till länsstyrelsen blev det avslag på framställningen. Länsstyrelsen hade efter förfrågan hos kronofogden kommit till uppfattningen att "brevlådan måtte, såsom både behövlig och anlitad, fortfarande vara bibehållen". Statistiken visade emellertid att antalet brev per månad som hämtades upp ur brevlådan under perioden 1869-1872 bara var drygt 20 och under 1873 så litet som tio. Men med 1874 års ingång fick Barnarp en egen poststation. Poststyrelsen ansåg i ett brev till postkontoret i Jönköping den 30 mars 1874 "de vid Barnarp, Burseryd och Linderås utsatta landsvägsbrevlådor icke vidare behövlige utan bära indragas". Då fanns poststationerna alldeles intill.

Till föreståndare för poststationen i Barnarp antogs organisten Sven Malko Blomdahl med 100 kronor i årsarvode. Poststationen fanns i hans bostad invid kyrkan. Barnarp var den första anhalten för diligensen mellan Jönköping och Värnamo. Någon särskild postförare behövde således inte anställas för befordran av post till och från Barnarp.

I samband med att lantbrevbäring infördes blev poststationen i Barnarp indragen med mars månads utgång 1880. Oskar Magnus Nylander var den man som blivit antagen till lantbrevbärare. Han fullgjorde också lantbrevbäring på linjen Jönköping-Jerstorp. Ett nytt kontrakt den 16 januari 1885 knöt honom till Barnarps-linjen, alltså med bara två turer i veckan. Även om det dröjde länge med ökad service, blev den efter hand bättre genom turökning på lantbrevbäringen.

I bygden kämpade man ändå för att få en fast postanordning. En begäran om postombud 1935 rann dock ut i sanden, men det gick bättre 14 år senare. Den 1 oktober 1949 inrättades nämligen ett postombud. Detta organiserades om till ett sk postställe den 1 mars 1980, nu med dubbelnamnet JÖNKÖPING 1 BARNARP i stämpeln. Samtidigt inrättades ett postställe i Odensjö. Med 1983 års ingång var det dags för nästa ändring. Poststället i Barnarp blev namnändrat till Jönköping 11 samtidigt som det i Odensjö fick namnet Jönköping 10. Sedan 1986 kallas även postställen för postkontor.

Björkö

Ett exempel på en ny postlinje i postverkets egen regi när kronobrevbäringen upphörde är den 1,7 mil långa gångpost som inrättades mellan Näsby och Björkö med 1874 års början. Nämndemannen och hemmansägaren Johan Carlsson i Björkö fick kontraktet om postföring på denna linje. Han blev med 100 kr i årsarvode också föreståndare för den poststation som samtidigt inrättades i Björkö.

I Stockholms län inrättades i januari 1875 en poststation med namnet Björkö. För att inte orsaka förväxling vid sortering av post beslöt man att ändra dess namn till Arholma från 1876 års ingång. Postmästare Bengt Nylander i Norrtälje tog initiativet till namnändringen och räknade i ett brev till poststyrelsen den 29 juli 1875 upp 21 olika fall där två poststationer hade samma namn.

När man förde på tal att ersätta den småländska poststationen Björkö med lantbrevbäring erbjöd sig handlanden Jonas Svensson att tills vidare ta emot och lämna ut

tjänstebrev och försändelser som skulle befordras till och ifrån Björkö sockerprästerskap, kronobetjäning och andra myndigheter. Något förbarmande med privatpersoners post hade man i allmänhet inte vid de tidiga omorganisationerna. Den 29 augusti 1879 undertecknade Johan Carlsson ett bevis på att han blivit uppsagd från sin befattning som poststationsföreståndare med september månads utgång. Drängen Johan August Johansson i Hjertnäs blev socknens lantbrevbärare till en början.

Boaryd

Med 1874 års ingång öppnades en poststation i Boaryd med major C N Ramberg som föreståndare. Hans cirka sju år tidigare uppförda hus ett par hundra meter söder om den nybyggda landsvägen mellan Vislanda och Ljungby blev poststationens plats till förgäves för många sockenbor som ansåg att poststationen hamnat fel. Det skeddä ändå dröja några år tills poststationen flyttades till en affärsfastighet vid storsandsvägen för att kort tid därefter flyttas ännu en gång, nämligen den 5 oktober 1878 till järnvägsstationen i Ryssby. I detta sammanhang upphörde postnamnet Boaryd och den nya poststationen fick socknens namn Ryssby, samma som järnvägsstationen.

Bockara

Poststationen i Bockara existerade blott i 10 månader. Föreståndaren, hemmansägaren Carl Johan Larsson, hann aldrig bli trött på att svinga datumstämpeln. Han hade fått uppdraget som postman med 100 kr i årsarvode, när poststationen inrättades den 1 januari 1874 i samband med att postverket övertog ansvaret för kronobrevbäringarna. Under 1874 byggdes järnvägen mellan Nässjö och Oskarshamn vidare. Med ett avstånd närmare en mil till den blivande järnvägsstationen i Berga trodde Ortsbefolkning att poststationen i Bockara skulle få vara kvar. Men man var ändå medveten om att poststationer i järnvägarnas närhet brukade dras in och befolkningen hänvisas till den nya järnvägsstationen för postärendena. Så blev det också här efter utredningen. Den 7 november drogs poststationen i Bockara in. Även de som tidigare anlitats där med Bockara jämnåriga lantpoststationen i Berga fick nu vända sig till järnvägsstationen. Ett försök 1946 av H Blomkvist i Bockara att få en poststation där misslyckades.

Bolmstad

Post adresserad till Bolmstad lades före 1874 i en lösväska, som expedierades postkontoret i Ljungby. Antalet lösväskor var mycket stort under 1800-talets andrahälft. I det område som motsvarar Ljungby kommun fanns det dock bara ett 30-tal. Ändå var före 1874 17 av de 19 socknarna inom området utan poststationer. Lösväskan i Bolmstad kunde avvecklas med 1873 års utgång, för när man planerade organisationen i anslutning till kronobrevbäringsreformen beslöt man att förlägga Angelstad sockens poststation till Bolmstad. Verkmästaren J Andersson blev föreståndare med 100 kr i årsarvode. Det fördubblades genom poststyrelsens beslut den 4 januari 1875. Han miste emellertid sin befattning genom att poststationen drogs in vid halvårsskiftet 1878, då en lantbrevbäringslinje inrättades mellan Ljungby och Angelstad. Bok "Posthistoria från Ljungby kommun" ägnar fem sidor åt poststationen i Bolmstad och rekommenderas för den som vill lära känna detaljer om denna kortlivade poststation.

Bredestad

Med socknens namn fick Bredestad en poststation vid 1874 års ingång. Den låg utmed postlinjen mellan Skänninge och Eksjö. Organisten A P Nordblom antogs till föreståndare med 150 kr i årsarvode. Ett helt sådant fick han inte för poststationen drogs helt sonika in med södra stambanans fullbordande i sin slutliga sträckning den 23 november 1874. De som anlitats posten i Bredestad blev nu hänvisade till den förenade post- och järnvägsstationen i Aneby. Den hade inrättats den 15 september 1874. Framställningar om att få behålla poststationen i Bredestad trots närheten till Aneby förklarades ohörda. I ärendet med poststyrelsens beslut att lämna det utan åtgärd finner man ett ganska säregt brev, underskrivet den 30 december 1874 av skolläraren Axel Rylander, som åtog sig tjänsten som poststationsföreståndare "för tio kronor billigare än minsta anbud". Sist i detta brev fanns följande insinuation:

"Emedan församlingen, synnerligen dess tjänstemän, måtte hava åsyftat gagn av en poststation härstädes, vore önskligt, att en nykter, ordentlig person bleve anställd såsom föreståndare för densamma, på det att sådana svårare olägenheter måtte undvikas, som kunna åstadkommas av en supig och oordentlig poststationsföreståndare".

Byarum

Ur protokollets femte paragraf vid sockenstämman med Byarums församling den 27 januari 1861 hämtas följande text:

"Församlingen önskade att få en så kallad Poststation i Byarum inrättad och uppgavs organisten A V Vigarths hus såsom lämpligt härtil, enär det är beläget intill Byarums gästgivaregård, samt organisten A V Vigarth själv såsom en tjänlig man att med breven hava bestyr. Församlingen förmäna, att en sådan station för orten vore ytterst behöfvlig, emedan stor brevväxling förefinnes".

Vice pastorn i Tofteryd N J Sjöstrand gjorde framställningen till länsstyrelsen den 28 januari 1861, som samtidigt fick behandla en ansökan från Skillingaryd om en poststation där. Kronofogden i Östbo härad C F Hök i Värnamo, menande i sitt yttrande över framställningen från Byarum "att för korrespondenter vore visserligen väl om i varje gård poststationer kunde inrättas, följaktligen jämväl i Byarum".

Sedan Hök i fortsättningen pekade på att behovet av en poststation i Skillingaryd var större tog landskansliet ställning för denna ort och Byarum fick vid det tillfället inte någon poststation. Men det gick bättre när postverket övertog ansvaret för kronobrevbäringen från och med 1874. Då inrättades en poststation vid Byarums kyrka med skolläraren Johan Ljungström som föreståndare. Hans årsarvode blev 100 kr men det höjdes efter ett år till 150 kr.

Halmstad-Jönköpings järnväg, som företaget hette under en lång tid, kunde i slutet av 1870-talet se byggnationen närma sig fullbordan. Den 1 mars 1880 öppnades på den näst sista sträckan förenade post- och järnvägsstationer i Hörle, Vaggeryd och Lindfors. Avståndet mellan Vaggeryd och Byarum var så litet att man bedömde poststationen i Byarum obehöfvlig och den drogs helt enkelt in den 31 mars 1880. Ersättningen blev en gående lantbrevbärare från Vaggeryd med en tur fram och åter varje onsdag och lördag.

När postmästare Janne Lagerström i Växjö skrev sin rapport till poststyrelsen den 19 december 1880 om de inspektionsresor han företagit i Jönköpings och Kronobergs län på poststyrelsens uppdrag ansåg han att lantbrevbäringslinjen Vaggeryd-Byarum var överflödig. Poststyrelsen vidtog dock inte någon åtgärd på grund härav.

Drängen Gustaf Andersson var den förste lantbrevbäraren på linjen till Byarum. Hans ersättning var 50 öre per tur, fram och åter, dvs en krona i veckan. När han efter kort tid begärde höjning till kr 1:50 blev linjen utlyst ledig och i rädsla över att bli utslagen av någon konkurrent erbjöd sig Andersson att fortsätta att fullgöra uppdraget för 50 öre per tur, något som poststyrelsen accepterade. Det gick bättre när han försökte ett år senare och i ett brev till poststyrelsen den 6 december 1881 kunde postinspektör Hugo Winroth konstatera att man gjort flera fruktlösa

försök att få billigare beting. Med 1882 års ingång fick Andersson således 75 ö per fullgjord lantbrevbäringstur.

Det var en järnväg som gjorde att poststationen i Byarum drogs in, men det var också en järnväg som bidrog till att Byarum åter skulle få en poststation. Företag Halmstad-Jönköpings järnväg ändrade namn till "Halmstad-Nässjö järnväg" och anslutningsbana byggdes mellan Jönköping och Vaggeryd. Även den togs i bruk för posttrafik och den 12 november 1894 öppnades en förenad post- och järnvägsstation i Byarum med stinsen Johan Albert Lindström som föreståndare. Han blev kvar i mer än ett kvarts sekel.

I oktober 1921 tog Carl Fredrik Lindgren över. Efter honom ansvarade följande järnvägsanställda för posten i Byarum: Ruth Elisabeth Almqvist (1925-1929), Carl Johan Malmström (1929-1938), Elsa Anny M Pettersson (1938-1942), Karl Johan Gustafsson (1942-1957) och Sabina Johansson (1957-1959).

Därefter var befattningen vakant till poststationens indragning den 1 september 1960. Sabina hade fått förflyttning till Bratteborg och i väntan på omorganisering tillsattes ingen ordinarie innehavare. Under en övergångstid efter indragningen fanns ett postombud i Byarum (1 september 1960 - 31 december 1963). I dess datumstämpel var graverat VAGGERYD POB 1.

Med tillkomsten av den förenade post- och järnvägsstationen i Byarum upphörde lantbrevbäringen från Vaggeryd. Men Byarum skulle snart nog få en egen lantbrevbäringslinje. Efter utredning beslöt poststyrelsen den 14 maj 1901 att lantbrevbäraren skulle anordnas med två turer i veckan fram och åter mellan Byarums poststation och Ovdaskog över Boda, Boarp och Uddebo. Snickaren Sven Johan Krantz från Bäckaskog Boda fick kontrakt om denna linje som gav honom kr 1:25 i ersättning för varje tur fram och åter.

T. Th. L.	—	9,0	f. m.	1,0	Jönköpings postkontor	O. F. M.	5,30	—	e.
T. Th. L.	10,15	10,20	f. m.	2,1	Barnarps poststation	O. F. M.	4,10	4,15	e.
T. Th. L.	1,0	1,05	e. m.	1,3	Byarums do	O. F. M.	1,25	1,30	e.
T. Th. L.	2,45	3,0	e. m.	0,8	Skillingaryds do	O. F. M.	11,30	11,45	f.
T. Th. L.	4,0	4,0	e. m.	2,0	Klefskults gästgd	O. F. M.	10,30	10,30	f.
T. Th. L.	6,30	—	e. m.	7,2	Vernamo postexpedition	O. F. M.	—	8,0	f.

Ur 1875 års tidtabell

Bälaryd

Bälaryds socken fick en egen poststation när kronobrevbäringen togs över av postverket vid 1874 års ingång. Brådskan och möjligen otydlig handstil gjorde att den döptes till Bälaryd i datumstämpeln och postens handlingar. Detta vållade förvecklingar så att den tjänsteman i poststyrelsen som svarade för manus till postföringstidtabeller i slutet av 1874 felaktigt skrev "poststation" för Bälaryds gästgivaregård söder om Villstad på postföringslinjen längs Nissastigen.

Till föreståndare för poststationen i Bälaryds socken antogs organisten Claes Johan Wahlgren med 120 kr i årsarvode. Efter en undersökning av poststationens lönsamhet, påbjuden i styrelsens cirkulär den 27 september 1875, föreslog postinspektionen att poststationen skulle dras in på grund av det korta avståndet till Aneby, en halv mil. Indragningen fördröjdes emellertid tills lantbrevbäring infördes. Under mellantiden hann det felaktiga namnet Bälaryd ändras till Bälaryd. Det skedde efter ett påpekande av Wahlgren i ett brev den 29 november 1876. Med september månads utgång 1879 blev poststationen indragen. Lantbrevbäraren Carl Oskar Fagerqvist i Karstorp betjänade socknen från Aneby med den avskedade poststationsföreståndare Wahlgren som oavlönat kommunombud. Han hade till uppgift att vara förmedlingslänk för de sockenbor som inte fick kontakt med lantbrevbäraren.

Poststationen i Bälaryd blev återinrättad den 10 november 1918 men drogs in efter 10 dagar på grund av att föreståndaren, handlanden T V Bergkvist, ville ha mer än tre gånger så mycket som det årsarvode på 300 kr han erbjöds. Närmare detaljer om denna "dagslända" finns i boken "På post i Norra Småland".

Bästhult

"På grund av Kungl.Generalpoststyrelsens cirkulär om inrättande å de platser där sådana anses vara för orten behövliga, få vi undertecknade ödmjukast anhålla att en poststation bleve inrättad vid Bästhult i Barkeryds socken, beläget tre mil från vardera av städerna Jönköping och Eksjö".

Så började ett brev till poststyrelsen den 12 januari 1863. Det blev upprinnelsen till en av de minst dokumenterade poststationerna, Bästhult. Den fanns bara under tiden 1 juli 1863 - 30 november 1864 och hade inte någon egen datumstämpel.

Landets äldsta poststationer var knappt två år gamla när ryttmästaren Malcolm Löwenadler och handlanden G A Risling tog initiativet till att försöka få en poststation. De tolv första hade tillkommit den 15 februari 1861. Några av dem ersatte tidigare inrättade sk postuppsyningsmansplatser, en anordning som sedan 1830 hade funnits på ett 30-tal orter, huvudsakligen i Norrland.

Kronofogden i Tveta härad understödde ansöknigen och föreslog G A Risling till föreståndare. Poststyrelsen beslöt efter prövning att poststationen skulle öppnas med juli månads ingång 1863. Det blev inte fråga om några särskilda postföringskostnader, eftersom poststationen låg utmed diligenslinjen mellan Jönköping och Västervik. Rislings lanthandel låg nämligen vid vägen inte långt från Barkeryds kyrka. Landsvägen sträckte sig annorlunda på den tiden.

Södra stambanan närmade sig nu sin fullbordan. Från Jönköping fanns utöver diligenslinjen mot Västervik via Nässjö och Eksjö även en diligenslinje söderut, som anknöts till stambanan efter hand som den växte vidare mot norr. I boken "Mitt i Småland" berättas hur postmästaren Janne Lagerström fick finna sig i att flytta sitt postkontor från Lammhult till Sandsjö och senare till Nässjö när rallarna hade gjort sitt.

I samband med att Lagerström flyttade postkontoret till Nässjö drogs inte bara diligensen mellan Jönköping och Sandsjö in utan även den nordvästliga delen av linjen mellan Jönköping och Västervik. Någon post kunde inte utan extrakostnad sändas längre till Bästhult och poststationen drogs helt sonika in. Den var för övrigt mycket litet utnyttjad. Nu fick Barkerydsborna bekväma sig att för postärenden anlita den poststation som inrättades i Forserum den 1 december 1864 samtidigt som södra stambanan fullbordades. Det är troligt att många av dem som bodde i Bästhult liksom de i Nässjö socken använde sig av det för dem mera närbelägna postkontoret. Detta låg under sitt första år i järnvägsstationen i Nässjö. En kort notis i poststyrelsens cirkulär 1864 meddelade: "Poststationen i Bästhult indrages med november månads utgång".

Bölemåla

Vid Hinshults anhaltsstation utmed järnvägen Mönsterås-Fagerhult öppnades den 21 september 1912 en förenad post- och järnvägsstation med namnet Bölemåla. Stationsföreståndaren Johan Emrik Linus Joakimsson Johansson fick ansvaret för posten. Redan efter något mer än ett år fick han byta ut datumstämpel och sigill. Stationen döptes nämligen om till Skoghult den 1 oktober 1913.

Men redan den första namnet hade diskuterats. Styrelsen för Mönsterås Nya Järnvägsaktiebolag skrev sålunda den 13 maj 1912 bl a följande till poststyrelsen:

"Från vår sida är ingenting att erinra i anledning av Kungl.Styrelsens beslut att öppna poststation i förening med den å nya järnvägsdelen Alsterbro-Grönskåra blägna järnvägsstationen benämnd Bölemåla. Namnet hade vi dock tänkt ändra till Hinshult. Sedan Postdirektören emellertid påpekat namnlighet med en annan poststation, Hinshult, har järnvägsstyrelsen beslutat ingå till Kungl.Maj:t med begäran om godkännande av namnet 'Övre Hinshult', mot vilket namn Postdirektören ingenting anmärkt."

Namnet blev sedan Bölemåla, men det var på vippen att det inte blivit någon poststation alls där. Handlanden Elis Göransson i Fröskelås, som var rädd för att "hans" samhälle skulle bli utan poststation vid det tillfället, skrev nämligen i maj 1912 till poststyrelsen följande:

"Där Hinshults station är förlagd kommer huvudsakligen Hinshults gård och Torshult by att använda sig av densamma vad beträffar godstrafik, och är det föga troligt att posten där under normala förhållanden kommer att bli av någon nämnvärd betydelse". Mot alla odds öppnades båda poststationerna Früskelås och Bölemåla den 21 septembe 1912.

Gunghult

När Hinneryds socken fick en poststation den 1 januari 1874 förlades den till Gunghult och fick den platsens namn. Hemmansägare Lars Svensson blev föreståndare med 150 kr i årsarvode. Vid en kommunalstämma i sockenstugan den 26 november 1874 påtalades att poststationen blivit förlagd till en olämplig plats. Efter undersökning och mycken skriftväxling beslöt man att flytta poststationen till kyrkbyn. Beslutet genomfördes den 1 maj 1876 samtidigt som poststationens namn ändrades till Hinneryd. Lars Svensson fick fortfarande som poststationsföreståndare. Postmästar Philip Palme i Ljungby hade upprepade anmärkningar mot Lars Svensson och fick hono uppsagd med kyrkoherde N J Sjöstrand som efterträdare med 1883 års ingång.

Gärdsrum

I Gärdsrum antogs trädgårdsmästaren C G Rundgren till föreståndare för den poststation som öppnades vid Bodsgårds gästgivaregård med 1874 års ingång, när postverket övertog ansvaret för kronobrevbäringen. Posten kom till Gärdsrum med den långa postlinjen från Linköping över Åtvidaberg till Gamleby fyra gånger i veckan norrifrån och lika många gånger söderifrån.

Rundgrens årslön blev 150 kr. Efter framställning steg den till 350 kr i april 1877 men två år senare fick han finna sig i att den sänktes till 300 kr. Efter ytterligare drygt två år blev han uppsagd. Vid tillkomsten av järnvägen flyttades poststationen nämligen till järnvägsstationen i Falerum och fick detta namn.

Götafors

Den första perioden för Vaggeryds poststation kan verka förbryllande för hembygdsamlande filatelister och för andra som söker i de gamla dokumenten. Ett brev från Halmstad-Jönköpings Järnvägs AB den 19 september 1884 till poststyrelsen meddelar "att från och med den 15 nästa oktober stationen i Waggeryd kommer att upphöra samt station vid Götafors i stället inrättas".

Utan att ange namnet anmälde postinspektören i Malmö den 8 oktober 1884 till poststyrelsen "att samme person som för närvarande förestår poststationen i Waggeryd kommer att sköta den i Götafors". Här torde man ha syftat på Karl Artur Hjelmström, som emellertid avlöstes den 1 april 1885 av Carl Gustaf R Thelander. Med det nya namnet på stationen fick denne inte stämpa post så särskilt länge, för efter mindre än två år kom det ett brev till postinspektionen i södra distriktet från järnvägens trafikchefsexpedition, daterat den 11 augusti 1886 och med följande inledning:

"Sedan stationsbyggnader numera blivit uppförda vid Waggeryd, ej fullt en kilometer norr om Götafors station, kommer i anledning härav sistnämnda station att indragas från och med den 1 nästkommande september, då samma dag stationen Waggeryd öppnas för allmän trafik".

Stinsen F A H Östberg tog enligt ett förordnande, daterat den 20 augusti 1886, över ansvaret för poststationen i Vaggeryd med 300 kronor i årsarvode. Sagan var därmed all för postnamnet Götafors.

Hagshult

Folkskolläraren P Svensson i Hagshult hade vid förhandlingar på hösten 1873 begärt en årsersättning på 60 kr för att vara föreståndare för den planerade poststationen i Hagshult. Den inrättades med 1874 års ingång och snart nog kom Svensson underfund med att han tagit till i underkant. Hans brev den 3 januari 1874 till poststyrelsen om att "komma i åtnjutande af 100 kr" föll i god jord. Komminister Chr Sjögren efterträdde honom på nyåret 1878, när Svensson pensionerades och flyttade från Hagshult. Kyrkans man fick dock inte verka så länge som poststationsföreståndare.

Poststationen i Hagshult drogs nämligen in den 30 september 1879 och en lantbrevbärrare från Skillingaryd fick i förening med ett kommunombud ge postservice åt invånarna. Indragningen föregicks bland annat av avslag på ett erbjudande av J Petersson i Gråshult om att mot 50 kronor i årsersättning förestå poststationen om den flyttades till hans bostad. Postmästare Billing uppgav i sitt remissvar till poststyrelsen bland annat att Hagshult var den svagaste av de poststationer som lydde under postkontoret i Jönköping, men han hade i och för sig intet emot att poststationen flyttades till Gråshult.

Beslutet om indragning stod sig emellertid. Kommunombuden avlönades inte av postverket men det hände ibland att de fick någon ersättning av sockenmedel. Ett beslut om sådan ersättning finner vi i Hagshult tio år senare. Då antogs till kommunombud kyrkoväktaren Magnus Grahn. Kommunalstämman i Hagshults sockenstuga den 27 december 1888 beslutade tillerkänna Grahn 15 kronor om året i ersättning för arbetet som kommunombud "under förutsättning att Kungl.Generalpoststyrelsen beviljar ett lika stort belopp".

Den förutsättningen uppfylldes inte, men det framgår inte av handlingarna om Grahn ändå fick någon ersättning från socknen. Grahn hade för övrigt antagits till lantbrevbärrare på linjen Skillingaryd-Hagshult.

Harby

Av de tolv poststationer som inrättades inom Södra Møre härad den 1 januari 1874, när kronobrevbäringen upphörde i Småland, blev fyra mycket kortlivade, nämligen de i Håsthagen, Harby, Igellösa och Kyrkeryd. Detta är av intresse inte minst för hembygdsamlande filatelister, som också kan notera att en annan av de tolv poststationerna, Hingstorp, namnändrades den 1 oktober 1874 till Torsås.

Mest kortlivad av de fyra förstnämnda poststationerna blev den i Harby. Den drogs in redan den 31 maj 1875. Orsaken var närheten till den förenade post- och järnvägsstationen i Trekanten som hade inrättats den 10 augusti 1874 när järnvägen mellan Emmaboda och Kalmar togs i bruk för allmän trafik. Man skönjer här likheten med Skatelövs poststation som också fick vara kvar i stort sett ett år efter att tågen börjat gå på järnvägen Vislanda-Karlshamn.

Till föreståndare för poststationen i Harby hade på landskansliets förslag handlanden H Jansson blivit utsedd. Posten bars dit på den drygt en mil långa sträckan från Vassmolösa enligt kontrakt med källarmästaren W le Grand. Han lejde någon för uppdraget, liksom hans efterträdare, tingskrivaren A Richardsson, vilken redan under premiäråret hade övertagit såväl postförlingskontraktet som avtalet om att vara poststationsföreståndare i Vassmolösa.

Det var inte i direkt anslutning till järnvägens födelse som man kom på tanken att dra in poststationen i Harby. Detaljerna om hur organisationen hade genomförts när kronobrevbäringen upphörde var inte kända i Stockholm, men man förutsatte att post-

förvaltarna i länshuvudstäderna bevakade postverkets ekonomiska intressen.

Sälunda skrev postmästare Johan A Schönbeck i Kalmar den 17 mars 1875 till poststyrelsen och föreslog indragning av poststationen i Harby med motiveringen att denna var belägen blott omkring 1/4 mil från järnvägsstationen i Trekanten. Landskansliet i Kalmar uppgav att något hinder för indragningen inte fanns och postföringsentreprenören Richardsson accepterade att transportera posten mellan Trekanten och Harby i stället för mellan Vassmolösa och Harby. Det rörde sig om den sockenväska som skulle "ersätta" poststationen i Harby.

Därmed var indragningen av poststationen i Harby ett faktum redan innan lantbrevbäring hade införts i vårt land. Postföringen till Harby kom senare att ändras väsentligt i samband med den omorganisation som genomfördes på nyåret 1876 när man bl a drog in poststationerna Kyrkeryd och Hästhagen.

Hälleberga

Handlanden Andreas Andersson blev föreståndare för den poststation som inrättades i Hälleberga med 1874 års början, när ansvaret för kronobrevbäringen övertogs av postverket. Stationen låg i hans affär och postsäcken till Hälleberga förmedlades av den passerande diligensen på den norra vägen mellan Växjö och Kalmar. Men Andersson måste frånträda sitt kontrakt redan efter tre år. Det berodde på att järnvägen mellan Nybro och Sävsjöström togs i bruk för allmän trafik. De som hade anlitat Anderssons tjänster i postärenden blev hänvisade till den förenade post- och järnvägsstationen i Orrefors från och med 1877 års ingång.

Hessleby

Vid postlinjen mellan Eksjö och Västervik öppnades med 1874 års ingång tre poststationer som skulle lyda under postmästaren i Eksjö. En av dem låg vid Hessleby kyrka. Där anställdes organisten Malcolm Sjögren som föreståndare med 125 kr i årsarvode. Han utsattes för styvmoderlig behandling av postmästare Sebastian von Knorring i Eksjö när det gällde lösenförsändelser men fick rättelse efter hänvändelse till poststyrelsen. Däremot förlorade han i en skriftväxling med poststyrelsen angående hans ersättning. Han lyckades inte få ut ett helt årsarvode på 125 kronor, sedan han blivit uppsagd för tillämpning från den 8 november 1874. Poststyrelsens uppfattning fick äga vitsord, sedan frågan vid föredragning den 16 december 1874 avgjorts med uttalandet att "utbetalning till poststation av avlöning i förskott ej bör äga rum annorledes än månadsvis vid varje månads början". Eftersom beslutet om att anta Sjögren till poststationsföreståndare innehöll formuleringen "mot årligt arvode av 125 kronor" ansåg denne att det inte kunde vara fråga om månadsersättning. Han fick emellertid avstå ersättningen för december 1874.

Orsaken till att Sjögren blev uppsagd var att poststationen vid Hessleby kyrka drogs in, när järnvägen mellan Nässjö och Oskarshamn var så långt kommen att poststationen kunde förenas med järnvägsstationen. Malcolm Sjögren var mycket besviken över att förlora sin anställning och anförde bland annat följande i ett brev till poststyrelsen den 1 december 1874:

"Jag borde väl åtminstone innan ny förordnades, ha tillfrågats om jag ville fortfarande förestå Hessleby poststation, alldenstund lönen fyrdubbelt höjdes. Förstföds-lorätten borde jag väl haft? Att stationen omdöptes till Mariannelund, lade inget hinder i vägen. Att arbetet och besväret vid stationen förr och nu är i det närmaste lika, är en sanning, som inses utan bevis".

Med den höjda lönen avsåg Sjögren den ersättning som betalades till stinsen vid den förenade post- och järnvägsstationen i Mariannelund. Postnamnet Hessleby i denna form hade upphört med järnvägens tillkomst.

Hingstorp

Enligt en överenskommelse mellan poststyrelsen och landskansliet i Kalmar skulle tingskrivaren G Olsson anställas som föreståndare för den poststation som öppnades den 1 januari 1874 med namnet Hingstorp vid Ilingetorps by.

I poststyrelsens brev den 15 december 1873 till postmästaren i Kalmar är G Olsson också uppförd som poststationsföreståndare, men i verkligheten blev det tingskrivaren P Petersson som fick tjänsten, till en början mot 96 kronor i årsarvode. Posten bars till Ilingetorp från Söderåkra av hemmansägaren J Pettersson i Kvilla.

Postmästaren i Kalmar anmälde genast till poststyrelsen att namnet borde vara Ilingetorp, men då var redan kungörelsen om Hingstorp distribuerad och datumstämpeln rekvirerad. Möjligen kunde brådska vara orsaken till att man inte tog allvarligt i Stockholm på postmästarens anmälan.

Först efter ett halvår, när poststationsföreståndare Petersson erinrade om felet i ett brev till kronofogden och påtalade vissa olägenheter, gjorde man ansträngningar för att rätta till felet. Petersson bad kronofogden "begära den äskade namnförändringen" och överlät till dennes bedömande om poststationens namn skulle vara Ilingetorp eller Torsås.

Sedan landskansliet skrivit till poststyrelsen och tillstyrkt namnändring till Torsås beslöt poststyrelsen om denna ändring från den 1 oktober 1874. Statistiken visar att antalet avsända assurerade brev under 1874 var 51 och antalet rekommenderade 137. Någon uppgift om antalet vanliga brev från poststationen under 1874 finns inte, men frimärksförsäljningen år 1875 belöpte sig till 365 kronor.

Hingstorp finns och fanns inte i sinnevärlden. Att namnet och datumstämpeln fick denna utformning beror på en felläsning i brådskan som rådde inför årsskiftet 1873-74 då en så stor omorganisation skulle genomföras för Posten. Det handskrivna ordet Ilingetorp kan lätt läsas som Hingetorp eller vid slarvig avskrift som Hingstorp.

Hjälmseryd

I Bodatorp invid sockenkyrkan fick Hjälmseryds socken en egen poststation med namnet Hjälmseryd med 1874 års ingång. Sergeant S A Svensson blev föreståndare med 120 kr i årsarvode. Med oktober månads ingång 1879 blev sagan all för den lilla poststationen. Gabriel Magnusson i Flärvik antogs till lantbrevbärare på en linje mellan Stoc-karyd och Hjälmseryd när poststationen drogs in. Som oavlönat kommunombud anställdes nu sergeant Svensson. De som väntade post eller ville skicka sådan fick passa lantbrevbäraren utmed dennes färdväg eller också vända sig till kommunombudet.

Hornsberg

Oenighet om det rätta läget för områdets poststation bidrog till att en poststation inrättades i Hornsberg den 1 januari 1880. I vissa handlingar heter det att poststationen i Långrådna skulle flyttas till Hornsberg. Till föreståndare för poststationen i Hornsberg antogs hovkamreren F A Werdenhoff med 200 kr i årsarvode enligt ett beslut av poststyrelsen den 3 oktober 1879.

Poststationen blev bara tre år gammal. Den drogs in samtidigt som poststationen i Långrådna öppnades på nytt med 1883 års ingång. Namnet Hornsberg förekommer på flera andra håll, t ex i Frösö, Odensvi, Horn och Vreta Klosters socknar. Till poststationen i Hornsberg i Sunnerbo härad kom ofta brev som var avsedda för platser med namnet Hornsberg. Detta påtalade poststationsföreståndaren Sven Petter Pettersson i Hornsberg i ett brev till poststyrelsen den 27 december 1940. Postdirektionen i Malmö lät ta upp statistik under en 14-dagarsperiod över sådana felsändningar, varvid det visade sig att det i medeltal kom en försändelse med

adress Hornsberg varannan dag till Hornsberg från skilda orter i landet. Postdirektionen ansåg emellertid inte att tillräckliga skäl förelåg att ändra namnet på poststationen i Hornsberg. Dess historia finns kortfattad redovisad i boken "Posthistoria från Ljungby kommun".

Hylletofta

Bland de nya poststationer som tillfördes Sövsjö postområde från den 1 januari 1874 fanns en i Hylletofta socken. Den fick socknens namn och till föreståndare antogs hemmansägaren M L Sjöberg med 75 kr i årsarvode. Den 19 mars 1876 anmälde postinspektör Bengt Johan Geijer vid södra distriktets järnvägspostinspektion att det nästan dagligen förekom förväxlingar mellan de båda poststationerna Hylletofta och Hylletofta. Den så nära namnliska poststationen hade öppnats i Skåne den 1 februari 1876. Det blev inte nykomlingen som fick ändra sitt namn utan den redan mer än två år gamla småländska poststationen. Från den 1 juli 1876 fick den småländska poststationen heta Bjerkaryd och namnet Hylletofta återkom inte.

Hästhagen

En av de nya poststationerna på nyåret 1874 placerades i Hästhagen vid Applerum. Ställmakaren P Nilsson blev utsedd till föreståndare med 160 kronor i årslön. Det skulle visa sig att han inte satt så säkert i sadeln. Tillkomsten av järnvägen mellan Kalmar och Emmaboda sju månader efter omorganisationen föranledde nämligen länsstyrelsen att i samråd med postverket göra en översyn av postgången i sin helhet, inte bara den som direkt berördes av den nya järnvägen.

Med biträde av kronolänsmannen K W Andersson var denna översyn klar under första halvåret 1875 och presenterades för poststyrelsen i ett brev den 3 juli 1875. Enligt denna skulle bli a poststationen i Hästhagen dras in "emedan poststation finns ej allenast 1/4 mil därifrån vid Mortorp utan också på ungefär 1/2 mils avstånd dels i Vassmolösa och dels i Hagby". Efter framställning av riksdagsman Mannerskantz skulle samtidigt en poststation inrättas vid dennes egendom Värnanäs.

Beslutet skulle träda i kraft med 1876 års ingång. Vid kommunalstämman i Arby sakristia den 21 november 1875 formulerades fem skäl för att poststationen i Hästhagen borde få vara kvar. Man ville med andra ord inte acceptera ett beslut om indragning. Ett skäl var att kommunen bekostade en del av postgången, ett annat att till den nya landsvägen mellan Vassmolösa och Vissefjärda gick "straxt vid Hästhagen en god väg från Arby och Voxtorps kyrkor som gående igenom våra folkrikaste byar är utfartsväg för Voxtorps och även Carlslunda socknars skogstransporter till Kolboda skeppsvarv och Ekenäs hamn samt även anslagen till skjutsväg mellan Värnaby och Påryds gästgivaregårdar".

Man erinrade om att kommunen deltagit i den dyrbara nya landsvägsbyggnaden enligt "auktoriteternas försäkran att komma i åtnjutande av alla de förmåner som kunde åtfölja dylka företag". Kommunalstämman lämnade också konkreta förslag på hur den föreskrivna översynen av postanordningarna borde genomföras och antydde möjligheten att dra in Mortorps poststation i stället för Hästhagens: "En alldeles onödig kostnad ådrages postverket genom att låta de förbi Hästhagen gående posterna vid Våntorp taga av från nya landsvägen in på häradsvägen och genom Miltorps och Mortorps byar samt vidare genom bygatan till Mortorps prästgård, ty med Hästhagens bibehållande som poststation, även om Mortorps bortgår, komme den senare kommunen i sin fulla rätt och fördelaktiga läge att begagna Hästhagens poststation".

Med kartskisser förklarades texten närmare och det fem foliosidor långa protokollet remitterades av landskansliet i Kalmar till t f kronofogden Paul Runkrantz. Denne

rådgjorde i sin tur med kronolänsmann K W Andersson och därmed hade Arby kommun kämpat förgäves. För inte ville kronolänsmannen ändra sin uppfattning. Ändå tyckte Paul Runkrantz att det fanns större skäl att bibehålla Hästhagens än Mortorps poststation. Postmästare J A Schönbeck i Kalmar delade inte denna uppfattning och skrev i sin kommentar en dryg månad efter poststationens indragning att det förekom honom "besynnerligt att indragningen av poststationen Hästhagen skall kunna försäka allmän ledsnad". Ytterligare en överklagning, denna gång underskriven den 6 maj 1876 vid Applerums lantbruksskola, föredrogs i poststyrelsen den 15 maj 1876 men försågs med påteckningen "Ansågs ej för närvarande böra till vidare åtgärd föranleda". Detta "för närvarande" blev permanent, och poststationen i Hästhagen kom aldrig åter.

Igellösa

Indragningen av poststationen med namnet Igellösa, belägen i Voxtorps församling, gick inte helt utan gensträvighet. Den indragningen skulle bland annat innebära att principen "en poststation i var socken" inte längre tillämpades för Voxtorp. Den medförde också att lantbrukaren J Jonzon, som blivit föreståndare vid poststationens tillkomst med 1874 års ingång, blev av med sitt årsarvode på 150 kronor.

Efter framställning av godsägaren och riksdagsledamoten Carl Axel Mannerskantz och rutinmässig kontakt med länsstyrelsen i Kalmar beslöt poststyrelsen ändå att poststationen i Igellösa skulle dras in med 1875 års utgång, då blott två år gammal. Samtidigt skulle en poststation öppnas i Värnanäs, även detta enligt församlingens önskemål, framförda bl a vid den ordinarie kommunalstämman med Halltorps församling den 31 oktober 1874.

Jersnäs

En ny postlinje med två turer i veckan inrättades vid 1874 års början mellan Lekeryd och Näsby. Den gick förbi Jersnäs kyrka, där en poststation öppnades med sockennamnet, då stavat Jersnäs. Skolläraren Karl Gustaf Widén blev föreståndare med 150 kr i årsarvode. På grund av risk för felsortering av post till det skånska Gärnäs där en poststation öppnades den 1 januari 1883, fick den småländska poststationen med det snarlika namnet heta Nätarn från den 1 februari 1883. Lanskansliet hänvisade i sitt brev till poststyrelsen den 2 januari 1883 till "den av Jersnäs socken omgivna och inom större delen därav sig sträckande sjön Nätarn".

Jerstorp

Det var aldrig någon diskussion om var Jerstorps sockens första poststation skulle placeras, när den inrättades med 1874 års ingång. I Eskilstorp bodde kronolänsmannen J R Hydbom och i första hand var det hänsyn till kronobetjäningen som avgjorde poststationernas lägen. Det gick inte länge förrän man kom underfund med att 1874 års omorganisation hade tagit för hårt på Postens finanser. Trots den första översyn med indragning av de minst lönsamma stationerna måste man vidta radikala åtgärder. Lösningen hette lantbrevbäring. Efter diverse komplikationer blev det klart att poststationen i Jerstorp kunde ersättas med lantbrevbäring från juli 1880. Därmed försvann namnet Jerstorp från postanstaltsförteckningen. Det innebar dock inte att Jerstorps socken för alltid skulle vara utan poststation. Den 1 juni 1902 inrättades nämligen inom socknen poststationen i Kortebo, som blev bestående i 59 år till dess Trånghalla i den nordliga grannsocknen Bankeryd kom till.

Kolsebro

I Kolsebro inrättades med 1874 års ingång en poststation där handlanden M R Weslien blev föreståndare. Hans årsarvode fastställdes till 200 kronor. Poststationen låg utmed postföringslinjen mellan Åtvidaberg och Gamleby med åkande post sex dagar i veckan.

Av någon anledning blev Weslien oroad över en uppgift att hans poststation skulle flyttas till kyrkbyn. Många församlingar hade fått sina poststationer vid kronobrevbärings upphörande förlagda till kyrkans närhet, där skolläraren vanligtvis blev föreståndare. Nu skrev Weslien den 17 maj 1874 till poststyrelsen. I brevet argumenterade han för att poststationen skulle bibehållas vid det läge den hade fått, "ty stationen är nu förlagd närmast till länsmanskontoret och Lindhems poststation och tillgänglig för hela socknen". Många sockenbor som hade långt till poststationen kunde hämta sina brev i samband med gudstjänstbesök. Weslien sörjde för att oavhämtade brev skickades till kyrkan på söndagarna. Han var också medveten om att den planerade järnvägen mellan Linköping och Västervik skulle passera mellan Kolsebro och Ukna kyrka och tyckte att poststationen gott kunde "vara förlagd härstädes till dess detta kommer till stånd".

Den förändringen skulle emellertid komma att dröja i fem år och under mellantiden hann Weslien bland annat uppleva att lantbrevbärning infördes. Det drabbade inte honom negativt men däremot hans kollega i Lindhem. Dess poststation drogs nämligen in den 30 september 1878 och i oktober började en lantbrevbärare vandra på den halvannan mil långa linjen mellan Kolsebro och Lindhem i Hannäs socken.

Den 14 september 1879 blev sista dagen för Weslien i Postens tjänst. Järnvägen var nu färdig att tas i bruk och poststationen flyttades till järnvägsstationen med namnet Nelhammar.

Krafslösa

Med 1874 års ingång inrättades en poststation med namnet Krafslösa vid den redan befintliga postföringslinjen mellan Kalmar och Västervik. Från Krafslösa inrättades samtidigt en ny postföring till Förlösa och därifrån vidare till Östingstorp. Till föreståndare för poststationen i Krafslösa antogs fjärdingsmannen A Högstedt. Han fick 120 kr i årsarvode. Vid en uppföljning 1876 genom kronofogdens försorg av den då drygt två år gamla postorganisationen bedömdes poststationen i Krafslösa behövlig även fortsättningsvis. Den lokala frimärksförsäljningen var dock obetydlig. Postmästare Schönbeck i Kalmar ansåg att poststationen kunde dras in och att en poststation skulle förläggas till Lindberga. Kronofogde Carl Seth kommenterade i ett brev den 9 september 1876 detta förslag med bl a följande ord:

"Mot förflyttningen av Krafslösa station till den 0,3 mil därifrån belägna Lindberga by har jag icke annat att anmärka, än att lämplig person som må kunna anförtros att stationsföreståndarebefattningen övertaga näppeligen torde kunna anskaffas i Lindberga".

Landskansliet i Kalmar tryckte i sitt yttrande två veckor senare på ett annat skäl att inte flytta poststationen i Krafslösa, nämligen att dess läge gjorde, att den med fördel kunde besökas såväl av Kläckeberga sockenbor som invånarna i den angränsande Kalmar landsförsamling. Ändå gick poststyrelsens beslut i en annan riktning. Postmästare Schönbeck fick order om att säga upp poststationsföreståndaren i Krafslösa och ändra postföringen i området. Indragningen av poststationen ägde rum redan den 31 mars 1877. Organisationsförslaget omfattade också indragning av poststationen i Förlösa. Detta motsatte sig starkt kronofogde Carl Seth och poststationen fick vara kvar, må så vara med ny föreståndare och på annan plats.

Illustration på nästa sida:

Fjärdingsman Högstedt ville bli poststationsföreståndare i Linsdal.

Undertecknad, såsom nummer emnekapare
af en lagenhet i Linsdal, förbinder mig
härigenom att ha genast eller när läst
Konf. Generalpoststyrelsen finner för godt,
emottaga och förstå den Poststation, som i
Linsdal kommer att inrättas med ett
arvode af Ett hundra tjugo Kronor.
Krafslösa den 21 Mars 1877.

Åtgärsk
Bevilling af Poststationsföreståndare i
Krafslösa.
N. O. Rydman
Krafslösa

Kyrkeryd

Poststationen i Kyrkeryd var ett resultat av den omorganisation som gjordes när postverket övertog ansvaret för kronobrevbärningen. En ny postlinje inrättades från Nybro till Sankt Sigfrid med polisuppsyningsmannen K A Ström som ansvarig postförare på den en gammal mil långa sträckan. Han såg till att postsäcken kom säkert fram till kantorn Elfving Holmbäck, som utnämndes till föreståndare för poststationen med namnet Kyrkeryd, när denna öppnades den 1 januari 1874. Ansvaret för gångposten överflyttades efter en tid på poststationsföreståndare E P Kindblom i Nybro. Denne lejde någon att gå i sitt ställe.

Efter något mer än ett år gjordes en översyn av hur den nya organisationen fungerade. Ett skäl till översynen var att järnvägen mellan Kalmar och Emmaboda hade öppnats för allmän trafik i augusti 1874, men översynen kom att omfatta mer än den ändring av postgången som betingades av att man nu kunde skicka post per järnväg och dra in några landsvägstransporter.

Kronolänsman K W Andersson ansågs vara väl hemmastadd med förhållandena i Södra Møre härad och hans förslag om ny organisation togs välvilligt upp av såväl landskansliet som poststyrelsen. Det passade dessutom riksdagsmannen Mannerskantz alldeles förträffligt, för han fick en poststation med namnet Värnanäs till sin egendom, samtidigt som poststationerna Kyrkeryd, Igellösa och Hästhagen drogs in. Poststyrelsen beslöt nämligen att genomföra omorganisationen på det sätt länsman Andersson föreslog. Skälet för indragning av poststationen med namnet Kyrkeryd angavs i länsstyrelsens skrivelse till poststyrelsen den 3 juli 1875 vara att poststationen var "mindre behövlig, sedan poststation inrättats å den endast 6/10 mil därifrån belägna järnvägsstationen Trekanten".

Kärby

I planerna för hur postnätet skulle organiseras, när postverket tog över ansvaret för kronobrevböringen med 1874 års ingång fanns ett beslut om att inrätta en poststation i Kärby. Gästgivaren A G Lind blev föreståndare med 100 kr i årsarvode. Postväskor utväxlades i Kärby av diligensföraren på linjen Vimmerby-Västervik. Linjen ändrades senare under 1874 att utgå från Mariannelund, varigenom man kunde vinna något snabbare postföring på grund av tillkomsten av järnvägen mellan Nässjö och Hultsfred. Dessutom kunde därmed också inrättas en mera praktisk befordran av posten till den nya poststationen i Rumskulla.

Lind var inte nöjd med sin ersättning från postverket och begärde i ett brev den 8 december 1874 att få den höjd till 300 kr per år. Rörelsen var obetydlig och poststyrelsen gick bara med på höjning till 150 kr.

En av poststyrelsen i september 1875 initierad undersökning av lönsamheten för de minsta poststationerna visade att uppbörderna under åren 1874-1875 sammanlagt stannade vid 124 kr i Kärby. Såväl kronofogden som postmästaren i Västervik förordade indragning av poststationen. Däremot ansåg landskansliet i ett yttrande den 29 maj 1877 "att berörde station, den enda i socknen, sväriligen kan umbäras därest icke sådan anstalt varder samtidigt fogad att postutväxlingen mellan kronolänsmannen och Törnsfalls sockens fjärdingsman kan besörjas på något annat sätt, som icke medför särskild utgift för den ene eller andre av dem".

Med indragningen fick anstå tills man kunde organisera lämplig lantbrevböring. Ett annat skäl för att vänta med indragningen redovisades också av postmästaren i Västervik den 15 juni 1877 i ett brev till poststyrelsen:

"Med fästat avseende på de inom orten under byggnad varande järnvägars fullbordan, då järnvägsstation, enligt inhämtad uppgift skall förläggas inom Törnsfalls socken, antagligen Almvik, samt dessa järnvägars blivande inverkan å postföringen från och till en stor del av under postkontoret lydande poststationer, får postkontoret förordas underställa Kungl. Styrelsens prövning, huruvida icke frågan om Kärbys indragning må anstå intill dess förenämnda järnvägars fortskridande kunna lämna ledning för omreglering såväl av postföring som poststationer inom Västerviks postområde".

Frågan löstes och poststationen i Almvik kunde öppnas den 15 september 1879. Poststationen i Kärby fick därefter en kort nådatid och drogs in med utgången av år 1879, sedan gästgivare Lind blivit uppsagd med tre månaders varsel.

Källehult

Hemmansägaren Håkan Svensson och några andra personer i den lilla byn Yttre Källehult tog i januari 1883 initiativ till en framställning om postföring med gående bud mellan Tingsryd och Ringamåla samt en poststation i Yttre Källehult. Efter en ganska omfattande utredning med synpunkter från länsstyrelserna i Blekinge och Kronobergs län blev poststyrelsen positivt inställd till att såväl lantbrevböring som en poststation kunde komma i fråga. Sedan dessa pålysts i kyrkorna, anmälde samsköttemakaren August Petersson i Tingsryd sitt intresse för lantbrevböringen och erbjöd sig att gå två turer i veckan mellan Tingsryd och Hovmansbygd för kr 3:50 per gång. Kontrakt tecknades med honom samt med Håkan Svensson som föreståndare för den nya poststationen som öppnades med 1884 års ingång. I kontraktet ingick klausulen att Svensson "tillförband sig att förestå poststationen under en tid av tre år utan någon ersättning av postverket".

Lantbrevböringen existerade ända till 1896, då järnvägen från Bredåkra till Tingsryd ansågs göra den obehövlig. Poststationen med namnet Källehult blev däremot mycket kortlivad. Postmästare Janne Lagerström i Växjö noterade den högst obetydliga rörelsen och förfasade sig över hur poststationen sköttes. I ett brev den 3 oktober 1884 till poststyrelsen begärde han att få säga upp kontraktet med Håkan Svensson. Länsstyrelsen hade uppfattningen att "poststationen i Källehult utan väsentligare olägenhet för orten kunde indragas, därest brevboringen komme att ombesörjas av lantbrevböraren å linjen Tingsryd-Hovmansbygd". Utan någon omständlig procedur gick poststyrelsens självklara beslut i verkställighet den 31 december 1884. Det var

slutet för poststationen med namnet Källehult. När Svensson skulle leverera sitt förråd av frimärken till postkontoret i Växjö kunde han inte göra det helt. En brist på kr 97:52 fick länge balanseras i bokföringen och inte förrän den 31 juli 1909 kom poststyrelsens beslut att beloppet fick avföras ur räkenskaperna under kontotiteln "Försvunna medel".

Lindefors

Lindefors var under drygt två år den nordliga ändstationen på järnvägen Halmstad-Nässjö. Med stinsen Wilhelm Montelin som ansvarig också för posten öppnades stationen den 1 mars 1880. På juldagen 1882 kunde hela sträckan mellan Halmstad och Nässjö tas i bruk för allmän trafik och stationens namn ändrades till Hook från och med den 25 december 1882.

Ljunga

Poststyrelsen skrev den 22 december 1873 till postmästaren i Sävsjö att en poststation med namnet Ljunga skulle öppnas den 1 januari 1874 vid Komstads gästgivaregård på postlinjen mellan Sävsjö och Vrigstad. Till föreståndare utsågs fjärdingsmannen J M Isberg med ett årsarvode av 100 kr. Han antogs också till postförare på den samtidigt öppnade gångpostlinjen mellan Ljunga och Bringetofta med postföring två gånger i veckan.

Vid överläggningar 1878 mellan poststyrelsen och landskansliet i Jönköping kom man överens om att ersätta poststationen med lantbrevböring. Ett kontrakt tecknades med torparen Anders Arvidsson i Bergsbygget om att bli lantbrevbörare på linjen Sävsjö-Bringetofta. Han skulle ta omvägen förbi Ljunga kyrka. Fjärdingsman Isberg blev uppsagd från sina kontrakt som postförare och föreståndare för poststationen i Ljunga. Denna drogs in med september månads utgång 1879. Lantbrevbörarens fyra kilometer långa omväg förbi Ljunga kyrka slopades efter en tid och postförhållandena för Ljunga församling blev sämre än i de flesta socknar. Framställningar om förbättring ledde till viss sådan efter 15 år, men postnamnet Ljunga återkom inte.

Lönashult

Felstavning av namnet Lönashult i datumstämpeln under poststationens första period (1 januari 1874-30 juni 1875) har medverkat till eftertraktade frimärken. Nils Peter Lindahl var föreståndare med 100 kr i årsarvode och fick alltså efter halvtannat år uppleva poststationens indragning. Med rätt namn i gravvren återkom den år 1899 och dess historia redovisas i boken "Kommunikation i Allbo".

Marbäck

För modern tids hembygdsfilatelist har ett brev från poststyrelsen till postmästaren i Boxholm särskilt intresse. Det daterades den 22 december 1873 och expedierades enligt konceptpåkristen på själva julafton. Postmästare Carl Pontus af Burén kunde där läsa bland annat att nya poststationer skulle inrättas den 1 januari 1874 vid

postlinjen mellan Skänninge och Eksjö i Vallstorp, vid Marbäcks kyrka samt vid Bona gästgivaregård med namnet Bredestad.

Från Bredestad skulle en postföring utgå till Askeryd där säteriet skulle bli plats för en poststation. Vidare skulle en postföring inrättas mellan Bredestad och Bäla-ryd, där en poststation också skulle öppnas. Fyra av de nu namngivna poststationerna blev särskilt kortlivade.

I Marbäck utsågs organisten Gustaf Sundberg till poststationsföreståndare med 150 kronor i årsarvode. När Östra stambanan blev färdigställd drogs hans poststation helt sonika in den 22 november 1874 och församlingsborna fick i stället anlita den förenade post- och järnvägsstationen i Aneby. Även om det är antagligt att Sundberg ryktesvägen fick veta att indragningen var beslutad fick han inte något officiellt tillkännagivande om det förrän den 22 januari 1875. Till dess envisades han med att ha poststationen öppen, men det framgår inte av tillgängliga dokument om han fortsatte att sälja frimärken och stämpa avgående post så länge. Han svarade dock själv för postföringen till och från stambanan, eftersom postföringen mellan Skänninge och Eksjö upphörde den 22 november 1874.

Sedan Sundberg i ett brev till poststyrelsen den 17 februari 1875 anmält att han utan något tillkännagivande från vederbörande om stationens indragning ansett "såsom plikt och rättvisa att själv ombesörja postens forsling tills något tillkännagivande om stationens indragning hann ankomma". Efter poststyrelsens prövning fick han lön för perioden fram till årsskiftet och postmästare af Burén fick en skrapa av poststyrelsen med erinran om "att en annan gång bättre iakttaga postverkets fördel".

Gustaf Sundberg handlade mycket formellt. Han var naturligtvis medveten om att poststationen blivit indragen, även om han inte var närvarande vid den extra kommunalstämmans i Marbäck den 29 november 1874 då stämmans ordförande Axel Sundberg fick uppdraget att "ingå till Kungl. Generalpoststyrelsen med anhållan att få behålla poststationen inom socknen kvar".

Ordföranden handlade snabbt och hans brev kom till poststyrelsen den 1 december 1874 och remitterades dagen efter till postinspektionen i centrala distriktet. Postinspektör P Ch Bergman var kallsinnig till önskemålen och skrev följande i sitt svar den 23 december 1874:

"Då det enligt bilagda uppgift endast är 0,4 mil emellan Aneby station och Marbäcks kyrka, samt 0,25 mil från Aneby till pastorsbostället i Marbäck, anser jag det icke vara möjligt för Kungl. Postverket att anlägga flera postanstalter på varje mils väglängd, då något särskilt behov därav icke visats, utan att andra orter, som bättre torde vara i behov därav, få stå tillbaka".

Postinspektörernas brev till poststyrelsen brukade präglas av stringens och den något klumpiga formuleringen i svaret förväntar möjligen. Det var i alla fall ett tillräckligt klart avstyrkande och poststyrelsen beslöt vid föreläggning den 4 januari 1875 att framställningen från Marbäcks socken inte skulle föranleda någon åtgärd. Det skulle emellertid visa sig att landskansliet i Jönköping reagerade över indragningen. I ett ampert brev till poststyrelsen därifrån den 11 januari 1875 finner man bl a följande text:

"Efter fullbordandet av Östra stambanan har berörde station blivit indragen, utan att Kungl. Majts Befallningshavande lämnats tillfälle att härom avgiva yttrande; Och som ej blott Marbäcks sockens invånare, på grund av därom vid kommunalstämma fattat beslut, hos Kungl. Majts Befallningshavande påkallat dess ämbetsåtgärd för att åt socknen bereda postanstaltens återupprättande, än även Kronofogden i orten vitsordat behovet av särskild postanstalt därstädes, helst avståndet emellan Aneby poststation och vederbörande kommunala tjänstemäns hemvist utgör omkring en mil, vadan tjänsteförsändelsernas avhämtning och avlämnande vid Aneby station skulle för dem medföra en oskäligen tunga, vilken för dem kännes så mycket mera obillig, som socknen redan ägt fördelen av egen postanstalt, har Kungl. Majts Befallningshavande funnit sig böra hos Eder hemställa, att poststation måtte ånyo inrättas inom Marbäcks socken invid sockenkyrkan på sätt förlidne år ägde rum".

I ett brev den 4 februari 1875 förnyade landskansliet sin begäran om att poststationen i Marbäck skulle återinrättas. Däri framhölls bland annat att den övervägande delen av hemmanen inom socknen var belägna öster om sockenkyrkan och således hade mycket längre färdväg till poststationen i Aneby än de 0,4 mil som angetts i tidigare skriftväxling. Detta hjälpte nu inte utan poststyrelsen stod kvar vid sitt beslut att lämna framställningen utan åtgärd. Ändå visade en uppgift från statistiska kontoret att frimärken hade sålts i Marbäck för 244 kronor under år 1874. Namnet Marbäck har sedermera funnits på två andra poststationer, en i Västergötland och en i Halland.

Nävelsjö

En gångpost med två turer i veckan inrättades i januari 1874 mellan Lannaskede och Nävelsjö. Vid en samtidigt tillkommen poststation i Nävelsjö blev organisten F A Bexell föreståndare. Han var också kommunalstämmans ordförande och fick som sådan föra klubban vid behandling av ett ärende som gällde hans egen tjänst i staten efter bara litet mer än tre år.

Det var vid stämman i sockenstugan den 20 mars 1878 som man skulle ta ställning till ett brev från kronofogden i Östra härad. Däri stod "att postföringen kommer att indragas och lantbrevbäring i stället inrättas och att kommunen därför bör utse på egen bekostnad ett ombud, där lantbrevbäraren skall inlämna och emottaga brev m m". I protokollet uttrycktes en ödmjuk anhållan om att få behålla poststationen, särskilt som man ryktesvis hade hört att flera små poststationer inom häradet skulle få finnas kvar. Till detta tog poststyrelsen ingen hänsyn. Med oktober månads ingång 1879 drogs poststationen in och en lantbrevbärare gick två turer i veckan mellan Lannaskede och Nävelsjö samt vidare till Björkö, vars poststation blev indragen samtidigt. Ett kontrakt hade upprättats om denna lantbrevbäring med drängen Johan August Johansson i Hjertnäs, som åtog sig att fullgöra den för kr 1:75 per tur. Senare gjorda försök att få en poststation i Nävelsjö misslyckades.

Näsby

Ett brev från poststyrelsen till postkontoret i Sävsjö den 22 december 1873 innehöll bland annat underrättelsen att en poststation skulle öppnas "vid Hellinge under benämning Näsby". Till föreståndare antogs kronofogden och riddaren C G Nehrman med 150 kr i årsarvode. Detta kan sägas vara ett bland många exempel på att man tog stor hänsyn till kronobetjäntes bostäders belägenhet när placeringen avgjordes för många av de poststationer som kom till när ansvaret för kronobrevbäringen överfördes på postverket med början år 1874. Till Näsby kom posten med postföraren på linjen mellan Sävsjö och Vetlanda. Den trafikerades från augusti 1874 med enskild diligens fem turer i veckan i vardera riktningen. Nehrman skulle förutom att passa diligensen fem gånger i veckan också passa en s k sidopost fyra gånger i veckan. Han skulle nämligen utväxla postpåsar måndagar, onsdagar, torsdagar och lördagar med postföraren på den nyinrättade gångpostlinjen mellan Näsby och Björkö.

Efter något mer än ett decennium försvann postnamnet Näsby. Det berodde på att Nehrman blev uppsagd från sin befattning som poststationsföreståndare när järnvägen mellan Sävsjö och Vetlanda kom till. Den 1 augusti flyttades poststationen till järnvägsstationen i Hellinge och fick då detta namn. Postnamnet Näsby återuppsod dock elva år senare i en helt annan del av landet. I Stockholms län inrättades den 1 december 1896 en poststation med namnet Näsby. Den fick prefixet Roslags från den 1 juni 1916.

Pelarne

Komminister Carl Eriksson utsågs till föreståndare för den poststation som öppnades i Pelarne den 1 januari 1874. Posten kom dit via en samtidigt öppnad gångpostlinje mellan Vimmerby och Pelarne, en sträcka på en gammal mil. Där gick Nils Johan Svensson i Nilseryd med postväskan en gång i veckan fram och tillbaka.

Den 23 mars 1874 hölls ordinarie kommunalstämma med Pelarne socken. Enligt protokollets sjätte paragraf utsågs organisten Carl Ångqvist och hemmansägaren J P Jonsson i Pelarne till att hos poststyrelsen söka utverka att postföringen skulle ske med två turer i veckan.

En del av framställningen till poststyrelsen citeras här nedan eftersom den hör

till de mera sällsynta dokument i arkiven som berättar något om postgången innan kronobrevböringen upphörde:

"Ledsamt och mången gång skadande är det, att angelägna brev måste ligga så länge i Vimmerby. Innan poststationen här inrättades, fick man mycket hastigt sig tillsända brev och tidningar i trenne inom socknen boende herremäns lösväskor, som flera gånger i veckan skickades emellan Vimmerby och Pelarne".

Organist Ångqvist förklarade sig villig att åta sig postföring två gånger i veckan mot samma ersättning som kronolänsman Rystedt uppbar för en veckotur. Han antogs och fick snart nog också en annan bit av statens magra kaka. Han utsågs nämligen till poststationsföreståndare på kyrkoherde Carl Erikssons förslag när denne på nyårsaf-ton 1874 bad att "så snart ske kan bliva entledigad".

I oktober 1878 inrättades lantbrevböring på linjen Vimmerby-Pelarne. Till lantbrevbärare antogs A J Larsson och Ångqvist blev uppsagd från sina befattningar eftersom poststationen i Pelarne drogs in med september månads utgång 1878. Som en förmedlande länk mellan lantbrevbäraren och de hushåll som inte kunde nå honom under vandringen utsågs kommunombud. I Pelarne fick Ångqvist detta av Posten oavlönade uppdrag. Poststationen i Pelarne blev aldrig återinrättad, men flera försök gjordes.

Prestorp

Den poststation som Berga församling fick när kronobrevböringen upphörde i Kronobergs län den 1 januari 1874, fick namnet Prestorp och var en av de sex poststationerna som inom Sunnerbo härads gränser inte fick socknens namn i sin datumstämpel. De övriga var Boarp, Boaryd, Bolmstad, Prestnäs och Rånkte. Till poststationsföreståndare i Prestorp antogs handlanden P Johansson. Han fick ett årsarvode på 50 kr, samma som flertalet kolleger i häradet men det höjdes för hans del till 150 kr genom poststyrelsens beslut den 4 januari 1875. Vid förhandlingar i Växjö den 25 september 1877 om indragning av vissa poststationer vid införande av lantbrevböring förelåg inte något förslag om att dra in poststationen i Prestorp. Men frågan kom upp snart nog och i ett brev den 29 maj 1879 till landshövdingarna i Jönköpings och Kronobergs län föreslog poststyrelsen att kärpostlinjen mellan Värnamo och Ljungby skulle dras in. Den linjen hade kommit till när postdiligensen mellan Jönköping och Helsingborg via Värnamo avvecklades efter södra stambanans fullbordande. Nu skulle även kärpostlinjen dras in och i stället skulle man ordna med lantbrevböring från Värnamo till Tännö. Man tänkte sig också en ersättning på den södra sträckan genom lantbrevböring Ljungby-Berga-Dörarp. Det blev ett omfattande ärende innan beslutet kom att poststationen i Prestorp skulle dras in med utgången av 1879. Namnet återkom inte i postanstaltsförteckningen men den 1 juli 1893 öppnades en ny poststation med namnet Lagan. Förbi Prestorp flyter floden Lagan och det namnet fick så småningom järnvägsstationen på platsen. Man valde det namnet för den nya poststationen "enär föreslagna namnet Prestorp skulle komma att förorsa-ka obehagliga förväxlingar med poststationen Perstorp, belägen å linjen Helsingborg-Hässleholm".

Ralången

Poststationen med namnet Ralången inrättades på samma plats där poststationen med namnet Marbäck funnits år 1874, d v s intill Marbäck kyrka. I ett brev till postdirektören i Linköping föreslogs en poststation vid Marbäck kyrka mot en ersättning av 300 kronor per år. Patron F Borg i Herrestad var villig att svara för postföring mellan Aneby och Marbäck tre gånger i veckan för en krona per tur, fram och åter. Med en kalkyl visades också att postverket skulle spara 312 kr om året på att ha en poststation jämte postföring i stället för den gående lantbrevbärare som då betjänade Marbäck. På postdirektörens fråga om vem som kunde föreslås till poststationsföreståndare svarade kantorn och läraren C E Hällströmer bl a följande i ett brev den 12 december 1918:

"För så vitt poststationen skall komma att bli förlagd i skolhuset, min bostad, vid Marbäck kyrka, torde det väl icke kunna bli fråga om någon annan lämplig och villig än just - kantorn, även om jag i detta sammanhang och inför Herr Postdirektören känner mig en smula förlägen i att föreslå mig själv. Min företrädare hade också på sin tid ansvaret med posten, och de gamla traditionerna skola ju uppehållas".

Efter postdirektörens hemställan beslöt poststyrelsen den 28 december 1918 att poststationen med namnet Ralången skulle inrättas med följande års ingång. Beslutet kom så nära inpå dess genomförande att det telegraferades. En orsak till denna brådska var att lantbrevböringen Aneby-Sandhem upphörde vid årsskiftet. Man hade inte lyckats få tag på någon ny lantbrevbärare efter ordinarie innehavarens uppsägning.

Frånvaro av lantbrevböring gjorde sig emellertid kännbar på sina håll. Den 11 januari 1919 hölls en kommunalstämma i Bredestad och uttalade sig "för behovet av att postgång ånyo av postverket upprättas direkt från Aneby över Marbäck till Sandhem". Femton dagar senare hölls en extra kommunalstämma i Marbäck. Ur det brev som därefter skrevs till poststyrelsen av kontraktsprosten N M Löwgren hämtas följande citat:

"Den utan kommunens vetskap nyinrättade postanstalten vid Marbäck kyrka, benämnd Ralången, är till föga eller ingen nytta för allmänheten, vilket också redan visat sig. Såväl pastorsexpeditionen som kommunalnämndens expedition som ock södra delen av Marbäck socken äro nu nödsakade att avhämta sin post vid Aneby postanstalt".

Efter sex veckor avlät kontraktsprosten en påminnelse i vilken han hävdade att poststationen tillkommit som ett stort missgrepp och på en enda persons åtrå att öka sina inkomster. Men Hällströmer gav svar på tal i en tre sidor lång kommentar och avlät bl a följande salva:

"Där emellertid småaktiga intriger och varjehanda annan skumraskpolitik blivit satt att styra, där kan det bästa samförstånd icke längre äga bestånd. Huru därför pastor och kommunalnämnd kan sägas blivit nödsakade avhämta sin post i Aneby är en uppenbar orimlighet, enär pastor behöver 10 minuter, Lindblad i Ång 15 minuter och Alle Gustafsson och hans två grannar närmare 20 å 30 min att gå till Ralången, d v s kyrkan. För övrigt finnes det skolbarn ifrån hemmen, vilka fordom hemtog post. Och de kunna få duga än".

Postdirektionen i Linköping konstaterade i en promemoria den 9 juli 1919 att "klagomålen vore att tillskriva personlig agitation mot kantor Hällströmer". Postdirektionen ansåg att poststationen hade stor betydelse för orten och hemställde hos poststyrelsen att ingen ändring skulle ske. Men det blev ändå ändring snart nog och med utgången av år 1920 var sagan all för poststationen med namnet Ralången. Tanken på en poststation vid Marbäck kyrka väcktes emellertid på nytt. Protokollat från kommunalstämman i Marbäck den 26 oktober 1925 uttalar i dess sjunde paragraf "såsom ett allmänt önskemål att daglig postföring till Marbäck, eventuellt inrättandet av poststation vid kyrkan, måtte komma att inrättas".

Kyrkoherde Erik Vastesson lämnade på stämmans uppdrag i ett brev till poststyrelsen den 7 december 1925 konkreta förslag på hur en lantbrevböringslinje kunde organiseras. Däremot ansåg han själv att en poststation vid Marbäck kyrka vore en indre tillfredsställande lösning.

Under remissbehandlingen erinrade postdirektionen i Linköping om att man redan 1921 hade försökt starta en lantbrevböringslinje med tre turer i veckan men inte fått något skäligen anbud. Men då det nu fanns en person som var villig att åta sig ett sådant uppdrag mot ersättning enligt tillämpade grunder föreslog postdirektionen en 18 kilometer lång ringlinje Aneby-Herrestad-Aneby med tre turer i veckan. Däremot fann man inga skäl att återinrätta poststationen. Poststyrelsen beslöt enligt postdirektionens intentioner och lantbrevböringen blev efter hand utsträckt och moderniserad i takt med tidens krav.

Sandseryd

Till Åsa i Sandseryd förlades en poststation den 1 januari 1874 med bergsmannen A J Nilsson som föreståndare. Han fick 40 kr i årsarvode. Sedan han skrivit till poststyrelsen den 5 september 1874 och begärt att få sluta på grund av för låg ersättning uppgav landskansliet att poststationen inte kunde dras in "utan att olägenheter för tjänstebrevens fortskaffande därav skulle föranledas". Poststyrelsen gick då med på löneförhöjning till 100 kr.

Det blev ändå inte så länge som Nilsson hade nytta av det beslutet. När lantbrevbäring introducerades i länet, fick Sandseryd stryka på foten. Poststationen drogs in den 30 juni 1879. Ett försök att få poststationen åter gjordes sedan kommunalstämman på nyårsafton 1894 valt kyrkoherden S E Hagberg och skolläraren J F Jonsson att begära hos poststyrelsen att en poststation åtminstone på försök skulle få inrättas i Sandseryd. Det blev emellertid avslag vid poststyrelsens sammanträde den 22 januari 1895. Avslag blev det också på en framställning den 9 februari 1900 om lantbrevbäring tre gånger i veckan mellan Jönköping och Sandseryd. I modern tid har Sandseryds-borna emellertid fått del av sådan service.

Sandvik

Klockaren A J Åsén blev en bland många mindre väl avlönade poststationsföreståndare när han tog på sig ansvaret för poststationen i Sandvik vid dess inrättande den 1 januari 1874. Han fick 50 kr om året för arbetet. Vid den översyn av poststationsnätet som ägde rum vid planering inför lantbrevbäringens införande kom poststationen i Sandvik i farozonen. Vid ett sammanträde med generalpostdirektören och landshövdingen i Jönköping den 29 oktober 1877 drogs riktlinjerna upp. Åsén försökte mota Olle i grind och skrev ett halvt år senare till poststyrelsen bl a detta:

"Som jag hört berättas att poststationen i Sandvik kommer att indragas av den orsaken att den ej tål de utgifter som densamma fordrar efter närvarande förhållande, vågar jag därför ödmjukast föreslå, att därest Kungl. Generalpoststyrelsen skulle tillåta, att poststationen fortfarande finge bibehållas, vill jag åta mig att sköta föreståndarebefattningen och fortskaffa posten fram och åter tvenne gånger i veckan i vardera riktning, mellan Burseryd och Sandvik, mot årligt arvode av 120 kr."

Efter utdragen skriftväxling gick poststyrelsen med på önskemålet med viss modifiering. Men Åsén hade inte glädje av detta så länge för han avled i november 1880 och J Wieslander fick plötsligt ingripa som föreståndare. Sonen Anton Axel Åsén begärde att få överta poststationen. Det blev i fortsättningen ett utdraget ärende, som redovisas i boken "Kommunikation i Västbo". Omsättningen i Sandvik hade visat sig vara så ringa att poststyrelsen beslöt om dess indragning med 1881 års utgång.

Vikarien Wieslander använde ofta poststationens datumstämpel utöver datering för hand. Det är en ganska ovanlig företeelse men de fall som finns är naturligtvis av glädje för forskningen när tvekan har uppstått om stämpelavtryckens utseende. Sedan jag berörde denna fråga när jag skrev manus till boken "Kommunikation i Västbo" (sid 84) har flera andra liknande fynd gjorts.

Skatelöv

För poststationen i Skatelöv, inrättad den 1 januari 1874, blev skolläraren Carl Svensson föreståndare med 100 kr om året i arvode. Han fick inte ens uppleva två årslöner. Den 30 juni 1875 var nämligen poststationens saga all. Dess livstid kunde ha blivit ännu kortare. Den 9 juli 1874 tog förre kaptenen Berg i Grimslov initiativ till dess indragning genom ett brev till poststyrelsen, vari de första raderna löd på detta sätt:

"Då känt är att Kungl. Styrelsen välvilligt upptager meddelanden om lämpliga förändringar vid postgången, får jag vördsamt meddela att, sedan Carlshamn-Wislanda-Järnvägen blivit öppnad finnes ej behov av poststation i Skatelöv, då vi äga Grinslövs station 1/4 mil därifrån".

På detta nappade poststyrelsen inte genast och det blev poststationsföreståndaren själv som fick påskynda ärendet. Den 2 januari 1875 skrev Carl Svensson till poststyrelsen och uttryckte sin förvåning över att poststationen inte blev indragen vid årsskiftet. Han pekade på att postverket även skulle spara kostnaden för kärreposten till poststationen om den drogs in och framhöll olägenheten med att socknens invånare än kunde få sin post adresserad till Grimslov och än till Skatelöv. Poststyrelsen beslöt nu att poststationen i Skatelöv skulle dras in den 30 juni 1875.

Skepperstad

Hemmansägaren Gustaf Samuelsson utsågs till föreståndare för den poststation som öppnades i Skepperstad vid postlinjen mellan Sävsjö och Målilla med 1874 års ingång. När det blev känt att underhandlingar pågick 1877-1878 mellan länsstyrelsen och postverket om hur den av riksdagen beslutade lantbrevbäringen skulle organiseras på olika håll, befarade man att nymodigheten skulle gå ut även över Skepperstad. Sockenmännen skrev därför den 1 februari 1878 till poststyrelsen och begärde att poststationen skulle få vara kvar "emedan det annars bliver en stor åsaknad för kommunen i anseende till såväl brev som tidningars fortskaffande". Kommunen förklarade sig villig att bidra till Gustaf Samuelssons lön med 25 kr. Rutinmässigt pågick uttagning av lämpliga kandidater till lantbrevbäringen. Man gav upp hoppet att få behålla poststationen. När det inte fanns längre, utsågs Gustaf Samuelsson till kommunombud som länk mellan sockenborna och lantbrevbärare Johan Pihl. Han började sin vandring med oktober månads ingång 1879, då poststationen drogs in. Försök år 1910 och 1915 att få poststationen återinrättad misslyckades men ett postombud fanns under tiden 1 december 1938-31 augusti 1961 med utväxling över Sävsjö.

Spånga

Hallingebergs socken fick en poststation med 1874 års ingång då postverket övertog ansvaret för kronobrevbäringen i bl a Småland. Kronolänsman G M Bökkelundh blev föreståndare för den poststation som inrättades i Spånga. Hans årsarvode blev 200 kr, inklusive ersättning för skjuts av posten tre gånger i veckan den dryga halvmilen från Hummelstad vid postvägen mellan Västervik och Vimmerby.

Poststyrelsen gav den 27 september 1875 ut ett cirkulär i vilket uppgifter begärdes från postförvaltarna om storleken av frimärksförsäljning vid de små poststationerna. Det visade sig då att omsättningen var tillräcklig i Spånga för att postmästaren i Västervik skulle kunna motivera dess bibehållande. Han förstärkte skälen med att det inom Spånga postområde fanns länsman, landsfiskal, fjärdingsman och affärsmän.

Den 1 juli 1877 namnändrades poststationen i Spånga till Hallingeberg och fick därmed socknens namn. Ännu ett kortlivat småländskt postnamn försvann ur förteckningen.

M. O. L.	—	6	f. m.		(Gångpost).				
M. O. L.	7	—	f. m.	0,5	Hummelstad	M. O. L.	8	—	e. m.
					Spånga poststation	M. O. L.	—	7	e. m.

Ur 1875 års tidtabell

Svenarum

Bland de många nya postlinjer som skapades i januari 1874, när postverket tog över ansvaret för kronobrevbäringen, fanns en mellan Vrigstad och Svenarums kyrka. Hemmansägare Bengt Otto Andersson i Svenarum fick ett kontrakt om postskjutsningen. För den samtidigt inrättade poststationen i Svenarum utsågs handlanden Carl Svahnström till föreståndare med 100 kr i årsarvode. I mars 1878 lät han höra av sig till poststyrelsen i ett tre foliosidor långt brev. Han hade i egenskap av ordförande i såväl kommunalstämman som kommunalnämnden fått ett brev som talade om att hans poststation skulle dras in och att en lantbrevbäringslinje skulle inrättas på den omkring 2 mil långa sträckan från Vrigstad. Hans argument för att poststationen skulle bibehållas höll dock inte och med september månads utgång 1879 blev poststationen indragen.

Tingby

Kronofjärdingsmannen A J Gummes blev föreståndare för den poststation som med namnet Tingby öppnades i Norra Møre den 1 januari 1874. Han fick 96 kr i årsarvode. Med tillkomsten av järnvägen Kalmar-Emmaboda inrättades en förenad post- och järnvägsstation i Smedby. Därmed var det slut för Gummes som postman. Poststationen i Tingby drogs helt sonika in den 9 augusti 1874 och de sockenbor som anlitat den blev nu hänvisade till Smedby järnvägsstation.

Tofta

Fjärdingsmannen Magnus Eriksson i Planen blev föreståndare för poststationen med namnet Tofta vid postföringslinjen mellan Växjö och Nottebäck. I Tofta grenade sig vägarna och en postföring utgick därifrån till Tjureda och Asa. Efter litet mer än tre år drogs poststationen in, sedan postmästare Janne Lagerström i Växjö tagit initiativ till en sådan förändring i ett brev till poststyrelsen. Indragningen ägde rum den 30 april 1877, men eftersom Tofta var knutpunkt i postföringsnätet, måste någon anställas att ansvara för de postväskor som måste förvaras i Tofta under tiden mellan de olika postförarnas ankomst. Ångbåtsförmannen J Carlsson antogs till postvärdare med 15 kr i årslön. Uppgiften övertogs vid 1881 års ingång av torparen Anders Ring. Han hade uppgiften kvar till och med november 1895, varefter postföringsnätet blev helt annorlunda genom tillkomsten av järnvägen Växjö-Klavreström. Om postvärd kan man läsa utförligare i boken "På post i Mo härad".

Tofteryd

Skolläraren P Sjödelld blev föreståndare för den poststation som inrättades i Tofteryd med 1874 års ingång. Hans årsarvode fastställdes till 100 kronor, vilket var oförändrat till poststationens indragning den 31 mars 1879.

Indragningen berodde på att en lantbrevbärare på linjen Skillingaryd-Tofteryd-Hagshult i kombination med ett kommunombud ansågs kunna ge erforderlig service i Tofteryd. Förändringen gick naturligtvis inte spårlost förbi och bygdens kamp för att få behålla poststationen blir belyst i det följande.

Landskansliet i Jönköping bekräftade i sitt brev till poststyrelsen den 30 december 1878 med vissa justeringar den överenskommelse man tidigare under året träffat preliminärt med representanter för poststyrelsen om hur lantbrevbäringen skulle organiseras inom länet. Om linjen Skillingaryd-Hagshult skrev man följande:

"Efter indragning av poststationerna i Tofteryd och Åker böra försändelserna för Tofteryds socken avlämnas och avhämtas dels hos nuvarande poststationsföreståndare P Sjödelld, som av kommunen antagits till ombud, dels hos länsmanen, boende å hemmanet Sjöryd, vid pass 500 fot från postvägen, och dels i Tofteryds prästgård, ungefär lika långt från kyrkan. - Emot postföringens inskränkning till allenast en tur i veckan hava såväl kommunerna som kronofogden framställt anmärkningar och på de av dem anförda skäl avstyrker Kungl. Maj:ts Befallningshavande ifrågasatta inskränkningen".

Skräddaren Carl Sandberg i Hakabygget erbjöd sig att vara lantbrevbärare på linjen Skillingaryd-Tofteryd-Hagshult med en ersättning av kr 1:75 per tur per tur. Han fick emellertid konkurrens av Magnus Grahn, vars offert löd på fem öre mindre per tur och därför antogs.

Kommunalstämman försök att förhindra utbytet av poststationen i Tofteryd mot lantbrevbäring rann ut i sanden. Det första försöket gjordes redan vid den ordinarie stämman den 5 april 1878, alltså redan när utredningen var i sin linda och man hade fått ett brev från länsstyrelsen om planerna. I protokollets sjunde paragraf läser man följande text:

"Kyrkoherde H Sjögren, som ej hade tillfälle att närvara vid nämnda stämman, anser flera svårigheter uppkomma, om poststationen i Tofteryd indrages i anseende till de många brev, som till och från stationen expedieras, dels med penningar och penningremisser, dels utan penningar. Då poststationer m m äro så väl inrättade för den korresponderande allmänheten att man med allt skäl må vara tacksam och erkänna sin tacksamhet, så må ock erkännas att ändring i dessa förhållanden till ett sämre, såsom här poststationens indragning, är allt annat än önskvärdt för omkringvarande korrespondenter. Om poststationen bibehålles i sitt nuvarande skick med dess föreståndare, och den förändring sker, att gångbud inrättas mellan Skillingaryd och Tofteryd, torde postverket få behållning och den här korresponderande allmänheten hava all skäl原因 till tacksamhet".

Bara några dagar före genomförandet av beslutet om poststationens indragning hölls en extra kommunalstämma den 25 mars 1879. Därvid beslöt man "ingå till Kungl. General Poststyrelsen med ödmjuk anhållan, att församlingen måtte få bibehålla Tofteryds poststation samt erhålla 50 kronor årligen av postmedlen till stationsföreståndarens avlöning, då församlingen härmed tillförbinder sig, att under 5 års tid tillskjuta årligen vad som brister i nämnda avlöning".

Med föga tilltro till en gående lantbrevbärarens kapacitet tog man även med en passus i protokollet med förslag "att få bibehålla kärposten, och tillförband sig hemmansägaren August Jonsson i Tofteryds klockaregård att på nämnda sätt fortskaffa posten två gånger i veckan, fram och åter, under tre år mot 2 kronor 50 öre för tur eller för 5 kronor i veckan":

Protokollsavskriften remitterades till postkontoret i Jönköping från poststyrelsen den 31 mars 1879 men fick inte någon av stämman avsedd verkan. Poststationen i Tofteryd var och förblev indragen.

Tännö

Tännö gästgivaregård var en av skjutsombytesplatserna utmed den genomgående postföringslinjen mellan Stockholm och Helsingborg. Det finns åtskilliga handlingar i arkiven som dokumenterar små och stora bekymmer för postförarna. Genom platsens läge utmed postlinjen kunde Tännö-borna på ett tämligen bekvämt sätt lämna och hämta brev vid gästgivaregården, i all synnerhet från den 1 juli 1855 då frimärken hade införts och man kunde betala porton utan att besöka ett postkontor.

Ännu bättre service fick man från 1874 års ingång, då en poststation inrättades i Tännö i samband med att postverket övertog ansvaret för kronobrevbäringen. Till föreståndare antogs inte oväntat gästgivaren själv, Johan Simonsson, med ett arvode på 60 kr om året för bestyret med posten. Han var också en av dem som svarade för postskjutsningen mellan Värnamo och Örarp. Tävlan om att få kontrakt om postföring var stor och handlingar visar hur man kunde underbjuda varandra med bara några ören per mil räknat. När konkurrensen hårdnade kunde det bli till fördel för postverket.

Vid inrättande av lantbrevbäring blev poststationen i Tännö indragen med mars månads utgång 1879. En lantbrevbärare som utgick från Värnamo ersatte poststationen i kombination med ett kommunombud i Tännö. Gästgivaren E G Svensson fick ett kontrakt om lantbrevbäringen, med vilket han dock inte var tillfreds. I stället antogs från juli 1880 skomakaren Anders Magnus Björnqvist, som nöjde sig med en ersättning av en krona per tur fram och åter.

Kommunombud var till en början kyrkoherden F J Petersson men när han flyttade från Tännö, blev skolläraren Johan Henrik Söderström, kommunalstämmans ordförande, utsedd till ombud. Hans uppgift var att förmedla posten till dem som inte kom i kontakt med lantbrevbärare Björnqvist under dennes vandring.

Postmästare Johan Linders i Värnamo anmälde till poststyrelsen den 8 februari 1882 att Björnqvist gjort sig skyldig till vissa tjänsteförseelser. Detta kom orten till godo på så sätt att med poststyrelsens beslut om att skilja honom från tjänsten följde också beslutet att återinrätta poststationen i Tännö. Till föreståndare för den med april månads ingång 1882 åter öppnade poststationen antogs Söderström med 140 kronor i årsarvode, ett belopp som också skulle tillräcka kostnaden för den postföring mellan Värnamo och Tännö som behövdes efter lantbrevbäringens upphörande. Huvudlinjens tidtabell passade inte det lokala behovet.

Under tiden oktober 1886 - mars 1887 upphörde poststationens verksamhet. Söderström efterträddes som föreståndare den 1 juli 1898 av småskollärarinnan Karolina Larsson. Handlanden Claes Walter Bratt tog över i april 1913. Hans årsarvode var då 120 kronor men det steg 1914 till 180 och 1916 till 240 kr. Bratt flyttade från Tännö och hemmansägaren Nils Malkolm Johansson blev föreståndare den 1 april 1917. Denne blev postarbetet trogen i 25 år. Handlanden Arvid Stridh tog över den 1 april 1942 och när han avgick den 1 november 1961 drogs poststationen in. För att underlätta övergången inrättades ett inlämningsställe för dem som inte kunde ha direktkontakt med lantbrevbäraren. För att skjuta detta fick handlanden Nils Torsten Söderlind ett avtal som i augusti 1967 överläts på Gärda Astrid Söderlind och i november 1970 på Karin Samuelsson. Detta upphörde med 1972 års utgång, samtidigt som postombudet i Hånger drogs in. Den datumstämpel som användes i Tännö hade gravyren VÄRNAMO POB 2.

I anslutning till indragningen av de båda postombuden skrev postmästare Urban Ek i Värnamo bl a följande till kommunstyrelsen i Värnamo: "Den här möjligheten att uträtta ärenden hos postombuden har under senare år utnyttjats i mycket ringa omfattning. Under 1971 var sålunda det genomsnittliga antalet värdeupdrag endast 2,1 i Hånger och 2,5 i Tännö, vilket är ett något lägre genomsnitt än vid postombuden i Osbruk och Äminne som drogs in fr o m 1 juli 1971 resp 23 augusti 1971. Som jämförelse kan nämnas att de lantbrevbärare som betjänar Hånger och Tännö har 45 resp 42 värdeupdrag i genomsnitt per vardag."

Wallstorp

En av de förhållandevis få poststationer som är mer eller mindre "omöjliga" för hembygdssamlarna är Wallstorp. Enligt poststyrelsens beslut den 22 december 1873 inrättades den med 1874 års ingång när kronobrevbäringen övertogs av postverket i Jönköpings län.

I beslutet hette det att det skulle "å postlinjen Skänninge-Eksjö öppnas en poststation vid Wallstorp, vid Marbäcks kyrka samt vid Bona gästgivaregård" och att dessa poststationer skulle lyda under postexpeditionen i Boxholm. Till föreståndare i Wallstorp utsågs handlanden Göran Johanson med 150 kronor i årsarvode.

Därmed kom ytterligare en poststation att hamna inom Linderås' socken utöver den som samtidigt inrättades vid Linderås' kyrka. Dessförinnan hade Wallstorps-bornas fått hämta sina brev och tidningar vid poststationen i Säby eller före 1861 vid postkontoret i Jönköping.

Men det var inte länge som poststationen i Wallstorp bestod. Östra stambanan var under fullbordande, d v s en del som skulle komma att ingå i vad vi kallar södra stambanan. Den 40 kilometer långa sträckan Sommen-Aneby öppnades för allmän trafik den 23 november 1874 och därmed drog man in diligens- och kærposterna mellan Boxholm och Eksjö samt poststationerna i Wallstorp, Marbäck och Bredestad. Den ett par månader tidigare inrättade förenade post- och järnvägsstationen i Aneby blev nu utgångspunkt för postföringen till Askeryd och Bälaryd. De sistnämnda poststationerna hade vid tillkomsten fått sin post via en östlig och en västlig linje från Bredestad. Göran Johanson blev uppsagd från sin befattning.

Wedbo Solberga

För att undvika förväxling med andra poststationer fick poststationen i Solberga socken i Södra Vedbo härad prefixet Wedbo. En poststation som samtidigt inrättades i Västra härad fick prefixet Westra. Detta inträffade samtidigt som ansvaret för kronobrevbäringen övertogs av postverket med 1874 års ingång. Solberga socken i Södra Vedbo härad fick år 1886 heta Norra Solberga.

Posten till den nya poststationen med namnet Wedbo Solberga skickades från januari 1874 med häst och vagn på en linje mellan Eksjö och Flisby, som passerade Solberga kyrka. Med gårdsägaren A P Johanson i Eksjö tecknades kontrakt om denna postföring. Till föreståndare för Wedbo Solberga poststation utsågs mamsell Josefina Wilhelm Ahlstrand mot 125 kronor i årsarvode. Hon bad emellertid i ett brev till poststyrelsen den 30 december 1873 att bli befriad från uppdraget på grund av att post skulle expedieras under den tid på söndagar, då hon var ålagd att bestrida organisttjänsten. I stället insattes vice häradshövdingen C Fries som poststationsföreståndare.

Liksom den nya poststationen i Flisby låg Wedbo Solberga poststation oroväckande nära den framväxande Östra stambanan. I ett brev till poststyrelsen den 18 juli 1874 uppgav styrelsen för Statens järnvägstrafik att tåg skulle trafikera sträckorna mellan Boxholm och Sommen samt mellan Aneby och Näsby dagligen från och med en 20 juli. Nu fick poststyrelsen tillfälle att ta ställning till vilka förändringar i postorganisationen som kunde föranledas.

Ett av resultatet blev poststyrelsens beslut den 24 augusti 1874 att postbefordran skulle anordnas på de nya järnvägssträckorna och att poststationen Wedbo Solberga skulle flyttas till järnvägsstationen. "Flyttningen" innebar i verkligheten att poststationen Wedbo Solberga drogs in, liksom postföringen mellan Eksjö och Flisby. Häradshövding Fries blev uppsagd från sin befattning och den 15 september blev stinsen Truls Nilson Bergh i Solberga järnvägsstation också poststationsföreståndare med 125 kronor i årsersättning för bestyret med posten. Den nya poststationen fick järnvägsstationens namn.

Invigningen av Östra stambanan i sin helhet, d v s den järnväg som kom att bli en del av södra stambanan, ägde rum ett par månader efter att Solberga järnvägsstation blivit öppnad eller närmare bestämt den 17 november 1874.

Westra Solberga

Strax intill Södra Solberga kyrka öppnades den 1 januari 1874 en poststation med namnet Westra Solberga. Komminister G Colliander blev föreståndare men degraderades till ett oavlönat kommunombud, när poststationen ersattes med lantbrevbäring från Ramkvilla den 1 oktober 1879 med två turer i veckan. Efter en långt utdragen kamp för bättre postförhållanden inrättades på samma plats den 1 april 1900 en poststation med namnet Kyrkotorp.

Woxtorp

Gästgivaren August Johansson blev antagen till föreståndare för den poststation som inrättades i Woxtorps församling med 1874 års ingång. Han var missbelåten med sitt årsarvode på 60 kronor och lyckades efter framställning i augusti 1874 få det höjt till 100 kronor att gälla från 1875. Poststationen var förlagd till gästgivaregården i Bor och inte som på många andra platser i kyrkans närhet. Detta föranledde organisten och skolläraren J Berggren att skriva till poststyrelsen. I brevet den 3 december 1874 menade han att församlingen inte hade någon nytta av poststationen med det läge den fått. Han skrev bland annat:

"Det naturligaste och bäst passande läget för ifrågavarande anstalter är väl så mycket som möjligt nära kyrkan och skolan, varifrån bud utgår dagligen åt alla håll i socknen. Och då utom högst få undantag alla poststationerna även i Jönköpings län äro förlagda vid kyrkorna borde Woxtorps socken också fått denna förmån och icke stationen blivit förlagd på ett olämpligt ställe, blott för att gynna en viss person för erhållande av arvode i egenskap av stationsföreståndare och hade kronofogde Rosengren då varit kronofogde härstädes, hade det blivit ställt på ett bättre sätt, ity han erkänner olämpligheten av denna anordning."

Vid remissbehandlingen hävdade postmästare Frans Wallander i Värnamo att en flyttning av poststationen från gästgivaregården till kyrkans närhet vore "alldeles olämplig, enär kyrkan endast är belägen knappt 3/8 mil inom socknen från Värnamo räknat, varemot avståndet vid Bors gästgivaregård är 5/8 mil och avståndet söderut åt Moheda till från Bor 1 mil, men från Voxtorp 1/4; dessutom förekommer att postlinjen Woxtorp-Rydaholm skulle ökas med en mil i veckan om stationen rubbas i enlighet med Berggrens förslag". Med flera andra argument avstyrkte Wallander förslaget om att flytta poststationen och poststyrelsen ansåg vid föredragning den 2 april 1875 att ärendet inte borde föranleda till vidare åtgärd.

Däremot blev det snart nog en annan åtgärd. Poststationen i Bors gästgivaregård hade fått socknens namn, Woxtorp. Samma namn hade emellertid en poststation i Halland och från 1876 års ingång ändrades därför den småländska poststationens namn till Woxtorpsby. Detta hjälpte nu inte. Post som var avsedd för den halländska poststationen fortsatte att komma till Bor och vice versa.

Postmästare Johan Linders i Värnamo gjorde poststyrelsen uppmärksam på detta i ett brev den 17 februari 1888, vari han för övrigt tog upp frågan om namnet för poststationen i Rydaholm. Slutet i hans brev formulerades med en vördsam anhållan att "Kungl.Generalpoststyrelsen täcktes förändra poststationens i Rydaholm namn till Nederled, i vars omedelbara närhet stationen är belägen, samt poststationens i Woxtorpsby namn till Bohr, där sistnämnda station är belägen".

Under remissbehandlingen kom landskansliet i Jönköping med det överraskande förslaget att benämna poststationen i Woxtorps församling "efter den invid Woxtorps kyrka belägna gamla sätesgården Lundboholm". Poststyrelsen fick kontakt med en riksdagsman Svensson, som uppgav att ingen i orten kändes vid namnet Lundboholm, som låg en kvarts mil från poststationens plats. En extra kommunalstämma den 1 april 1888 uttalade att namnet "Lundboholm skulle bli ännu mera vilseledande för postutväxling än Woxtorpsby".

En månad senare hölls ännu en extra kommunalstämma i namnfrågan, varvid man skulle ta ställning till landskansliets kompromissförslag Östbo Bohr. Detta fick gehör från 50 personer med 1879 fyrkar medan blott en person med 50 fyrkar höll på namnet Lundboholm. Detta var en prestigeförlust för landskansliet som i sitt brev till poststyrelsen den 14 maj 1888 gav en liten eftersläng:

"Någon omständighet som kunde giva stöd åt påståendet att 'Lundboholm' skulle bli ännu mera vilseledande än Woxtorpsby har icke uppgivits och kan ej heller uppgivas. Poststationsföreståndarens uppgift att flera dylika namnadresser finnas i trakten är fullkomligt oriktig, och då ej heller i riket finnes någon postanstalt med liknande namn, anser Kungl.Maj:ts Befallningshavande detta namn, enär benämningen Bohr icke kan begagnas, vara fullt lämpligt".

Man förordade alltså inte ens sitt eget kompromissförslag Östbo Bohr men då Lundboholm inte var "för menigheten i socknen behaglig" överlämnade landskansliet till poststyrelsens gottfinnande att förändra benämningen till Östbo Bohr, "varigenom stationens namn kommer att innefatta både häradets och gästgiveriets namn".

Från den 1 juli 1888 gick poststyrelsens beslut om namnet Östbo Bohr igenom. Det blev ännu en ändring efter mindre än 15 år på grund av tillkomsten av järnvägen Borås-Värnamo-Alvesta.

Åker

Åkers församling var en av de många som fick en egen poststation när kronobrevbärningen upphörde i Småland med 1874 års ingång. Organisten S J Svensson antogs till föreståndare. Han var inte nöjd med det arvode på 75 kr om året som avtalet medgav och lyckades efter framställning till poststyrelsen den 23 november 1874 få det höjt till 100 kr. Hans begäran i juli 1875 om att få ersättning av postmedel för "ved, ljus, papper, lack, segelgarn, stämpelsvärta mm" blev dock avslagen, men ett drygt år innan poststationen drogs in, fick han ännu en höjning av årsarvodet, nämligen till 150 kronor.

Poststationen drogs in den 31 mars 1879 och de som använt sig av den, måste nu anlita postföraren när denne passerade Åker på vägen mellan Skillingaryd och Kävsjö.

Något kommunombud var inte utsett men J Johansson erbjöd sig i ett brev till poststyrelsen den 29 maj 1879 att "hålla postvakt". Han utbad sig en årslön på 25 kronor och skrev att om hans anbud antogs, kunde man "vara lika tryggad att skicka värdeförsändelser med postföraren som när här var station".

Johanssons brev försågs den 3 juni 1879 med poststyrelsens påteckning "ansågs ej kunna bifallas". Redan följande år kunde invånarna i Åker ändå glädja sig åt att få sin poststation tillbaka, men kvarnarna malde långsamt. Det tog nämligen nära nog ett helt år efter att postfrågan förts på tal vid en extra kommunalstämma den 28 december 1879 innan man kom till skott.

Under ärendets förberedelse frågade kronolänsmannen A Boberg om "Åkers församling finnes villig bidra för inrättande av ny poststation". Detta speglades i en protokollsanteckning under den extra kommunalstämman: "enär behovet av bidrag icke för församlingen är känt, stannade den i ovisshet huru mycket och på vad sätt ett sådant bidrag skulle bestämmas".

Efter diskussion om knappa medel på grund av att församlingen var "hårt tryckt i varjehanda skatteförhållanden" stannade man för att erbjuda "husrum för station" och hålla "väska med lås för postens förvarande under transport mellan Skillingaryd och Åker" samt att bidra med 25 kronor till föreståndarens lön.

I ett brev till poststyrelsen den 26 maj 1880 vidareförde landskansliet kommunalstämmans beslut, men i Stockholm förklarades "berörda framställning icke kunna vinna avseende, därest icke lämplig person åtager sig att förestå stationen mot ett årligt arvode från postverket av högst femtio kronor".

Nu hölls den 4 juli 1880 ännu en extra kommunalstämma i Åker, varvid protokollets enda paragraf angav att organisten S J Svensson ansågs lämplig till poststationsföreståndare "mot ett årligt lönetillskott från postverket av femtio kronor".

Därmed var formaliteterna klara och poststyrelsen beslöt att poststationen skulle återinrättas den 1 december 1880. Det framgår inte av Postens handlingar hur mycket kommunens bidrag blev, men sannolikt blev Svensson inte överbetald.

I december 1882 tecknades ett kontrakt med organisten Karl Anders Andrén om att överta poststationen. Hans årsarvode blev oförändrat 50 kronor men bytet av föreståndare hade föregåtts av ännu en indragningsprövning. Organisten Svensson hade nämligen redan den 22 april sagt upp sig villkorligt till 1882 års utgång "i den händelse ej Kungl.Generalpoststyrelsen finner skäligen tillöka poststationsarvodet med 100 kronor årligen". Vid en extra kommunalstämma i sockenstugan den 19 juni 1882 hade församlingen uttalat "att de icke tycka sig vilja göra något tillskott då andra kommuner här i trakten icke äro förbundna med detsamma".

Frimärksförsäljningen i Åker under år 1881 hade uppgått till kr 226:68 enligt den statistik som presenterades vid den följande utredningen. Poststyrelsen gick inte med på någon höjning och Karl Andrén tillträdde på nyåret 1883 med den låga ersättningen, sedan landskansliet i ett brev till poststyrelsen den 28 november 1882 hade vitsordat att poststationen var "behövlig för tjänsteförsändelser och av nytta för allmänheten".

Poststationen flyttades till Andrén's bostad, där han länge fann sig i sin låga avlöning. I ett brev den 1 mars 1886 till poststyrelsen begärde han emellertid höjning till 120 kronor. Han gjorde samtidigt en villkorlig uppsägning. Kronofogden förklarade att det inte fanns någon lämplig person som var villig att åta sig befattningen med den låga årslönen. Därför fick Andrén den önskade höjningen.

På motsvarande sätt lyckades Andrén höja sitt årsarvode till 250 kronor den 1 juli 1891. Ett försök om ännu bättre lön i ett brev den 8 februari 1905 misslyckades, men med 1913 års ingång fick Andrén ett personligt tilläggsarvode på 50 kronor om året. Det hade han glädje av bara detta enda år för från och med 1914 övertog handlanden Henning Gottfrid Johansson poststationen, nu med 280 kronor i årsarvode. Under drygt 36 år var han ortens postchef och fick vid sin avgång ett s k årligt understöd på 1092 kr. Något ordnat pensionssystem fanns ännu inte för de avtalsanställda i postverket. Poststationen drogs in med augusti månads utgång 1950 och ett postombud svarade övergångsvis för närservice åt dem som inte kunde ha direktkontakt med lantbrevbäraren. I postombudets datumstämpel fanns under dess existensperiod till och med den 13 maj 1958 gravynen SKILLINGARYD POB 1.

Ölmstad

Från Ångsholm vid postlinjen mellan Jönköping och Skänninge anordnades på den lilla vägen till Ölmstad postföring med gående bud med början den 1 april 1874 i anslutning till den postresa som påbörjades från Jönköping den 31 mars kl 21. För gångposten svarade smeden A Englund.

Samtidigt inrättades en poststation i Ölmstad med mamsell Jenny Svalander som föreståndare. Hennes arvode fastställdes till 100 kronor om året. Postskylten, sigillet och brevstämpeln med flera inventarier levererades från Stockholm den 19 mars till fröken Svalanders överordnade postmästare i Gränna. De fanns alltså till hands när poststationen öppnades. Vissa uppgifter gör gällande att poststationen öppnades vid årets ingång, men detta har visat sig vara oriktigt.

Den 30 november 1874 sade Jenny Svalander upp sig på grund av att hon skulle flytta från orten. Postmästaren i Gränna föreslog folkskolläraren Carl Johan Engqvist till hennes efterträdare. Poststyrelsen accepterade detta och poststationen flyttades till Engqvists bostad intill Ölmstads kyrka. Postförare Englunds erbjudande att bli föreståndare för poststationen, som i så fall skulle flyttas ut till Ångsholm, lämnades utan åtgärd.

I bevarade handlingar stavades poststationens namn än Ölmstad och än Ölmestad, vilket kan ha bidragit till förvecklingar som redovisas längre fram.

Frimärksförsäljningen i Ölmstad var låg. Den uppgick under tiden 1 april - 30 juni 1874 till 24 kronor och under andra halvåret 1874 till 38 kronor. Under 1875 såldes frimärken för sammanlagt 77 kronor. Efter poststyrelsens anmodan i ett cirkulär anmälde postmästaren i Gränna detta förhållande den 18 januari 1876. Därmed var det egentligen bäddat för indragning. Den blev dock inte av, då det visade sig att det fanns fem "tjänstemän och betjänte, vilka förut till anlitande av ordinarie kronobrevbärigen varit berättigade", nämligen kyrkoherden samt fyra fjärdingsmän, boende i Ölmstad, Hunseberg, Kopparp och Haga. Till postgången för civilstatens tjänstemän tog man stor hänsyn. Sedan deras postgång kunde lösas genom lantbrevbärare blev det möjligt att dra in poststationen, något som visas efter följande utvikning om ett annat problem, som inte var helt ovanligt under den brådska som rådde när postverket expanderade så snabbt.

Den 15 september 1877 öppnades vid den nya järnvägen Halmstad-Nässjö en poststation som fick namnet Ölmestads station. Detta förorsakade förväxling vid sortering av post. Upprepade gånger anmälde Engqvist oregelbundenhet med ankommande tidningar. Det visade sig då att post, avsedd för Ölmstad, av misstag sorterades till den nya förenade post- och järnvägsstationen i sydvästra delen av länet. Postinspektör Frans Boberg i Gøteborg föreslog därför namnändring och avslutade ett brev till poststyrelsen den 21 maj 1878 med följande text:

"Då icke nekas kan, att dirigeringen av posten till de olika stationerna har sina stora svårigheter, så länge namnen äro så föga skilda, så tillåter sig postkontoret hos Kungl. Generalpoststyrelsen hemställa huruvida icke möjlighet kunde förefinnas att tilldela endera poststationen en annan benämning".

Poststyrelsen fann vid föredragning av ärendet den 23 maj 1878 att det inte fordrade någon åtgärd. Detta berodde troligen på att man då redan var färdig med planeringen för lantbrevbärning i Jönköpings län, varvid enligt preliminära kontakter med länsstyrelsen poststationen vid Ölmstads kyrka skulle dras in. Som framgår av det följande genomfördes denna ändring dock inte förrän efter mer än ett år. Även därefter visade det sig att post kom fel och det befanns nödvändigt att namnändra Ölmestads station. Den fick heta Reftele med början den 15 maj 1885.

Ett brev från landskansliet i Jönköping den 30 december 1878 redovisade i detalj hur lantbrevbärningen skulle organiseras inom länet. Uppgifterna baserades på överenskommelser vid överläggningar med representanter för posten vid tidigare tillfällen. Om ändringarna i Ölmstad skrev man följande:

"Indragning av Ölmestad poststation föranleder till anställande av en brevberare mellan Skärstad postanstalt och Ölmestads sockens skolhus, där kommunens antagne ombud, skolläraren C Engqvist, har sin bostad invid kyrkan och kyrkoherdebostället. Avståndet från Skärstad är 0,7 mil."

Utän ersättning från posten fick den uppsagde poststationsföreståndaren finna sig i att som kommunombud förmedla post mellan lantbrevbäraren och de sockenbor som denne inte kom i direkt kontakt med under sin vandring. Omorganisationen genomfördes vid halvårsskiftet 1879.

Öremo

Med häst och vagn kördes post två gånger i veckan från 1874 års ingång på en linje mellan Tingsryd och Ålmeboda. Den passerade Öremo bruk där en poststation inrättades med bokhållaren G Rogberg som föreståndare. Den fick namnet Öremo och flyttades den 1 oktober 1877 med bibehållet namn till Dångemåla i närheten av Södra Sandsjö kyrka. Nu blev hemmansägaren J G Nilsson föreståndare, men hans era blev kort. Poststationen drogs nämligen in med juni månads utgång 1878. En lantbrevbärare mellan Tingsryd och Södra Sandsjö kyrkby blev ersättningen.

Östingstorp

Till Östingstorp förslades en av de åtta poststationer som öppnades inom Norra Möre och Stranda häraders fogderi den 1 januari 1874, när postverket tog över ansvaret för kronobrevbärningen i Småland. Kantor S A Högström blev föreståndare med 96 kr i årsarvode. Han flyttade den 1 maj 1874 från Östingstorp till Kristvalla hälsobrunn och begärde att få poststationen ditflyttad samtidigt. I denna ansökan fick han stöd från kronolänsmannen B Chytraeus som var föreståndare för den nyinrättade poststationen i Förlösa. Men kronofogde Carl Seth i Nävra avstyrkte framställningen. Det hjälpte inte heller att kommunalstämman den 21 oktober 1874 begärde poststationens förflyttning med motiveringen att "Kristvalla Hälsobrunn är till postanstalt synnerligt lämplig, ity att nämnde lägenhet ligger vid flera där sammanträffande vägar".

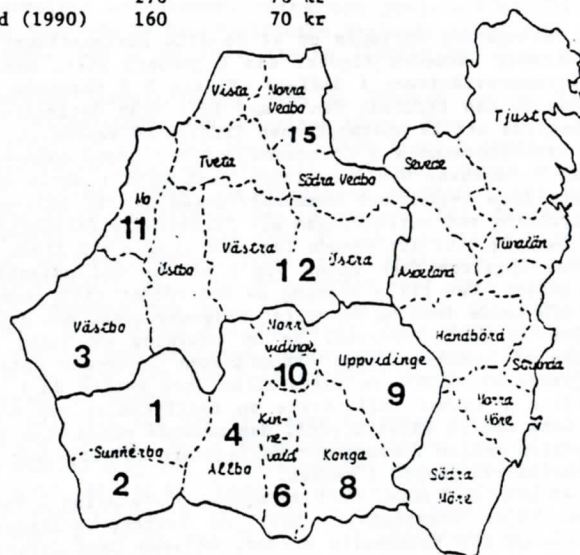
Kantor Högström fick finna sig i att bo vid hälsobrunnen men ha poststationen i Östingstorp. Den lilla höjning av årsarvodet till jämna 100 kr som medgavs från och med 1875 torde inte ha motsvarat olägenheterna. Han avled i november 1875 och efterträddes av Carl Svensson. En ny prövning av läget för Östingstorps poststation gjordes på sommaren 1876. Kronolänsman Chytraeus uttalade då att belägenheten vid Kristvalla kyrka för en poststation vore bättre än i Östingstorp. Postmästare J A Schönbeck i Kalmar tillstyrkte en förflyttning och denna gång var kronofogde Carl Seth inte mot en sådan åtgärd. Han önskade också viss ändring av postlinjerna så att gångposten mellan Förlösa och Östingstorp utbyttes mot gångpost mellan Trekanten och Kristvalla två gånger i veckan.

Men så blev det inte. Carl Svenssons poststation i Östingstorp drogs in den 30 november 1878. Ersättningen blev en lantbrevbäringslinje i kombination med ett kommunombud för Kristvalla socken, målaren Carl Johansson i Duvetorp. Han var den förmedlande länken mellan lantbrevbäraren och de kunder som inte fick kontakt med lantbrevbäraren under turen. Populärt kallades hans bostad för "postnederlaget".

Men nu klagade kronolänsman Chytraeus i ett långt brev till landshövdingen. Lantbrevbärarens tider passade inte den postdistribution som måste till för civiltjänsten. Landshövdingen förde klagomålen vidare till poststyrelsen och föreslog "att i Kristvalla vidsträckta och folkrika socken, med avseende på dess från de stora postlinjerna avskilda läge, måtte inrättas en poststation vid eller i närheten av socknens kyrka". Efter utredning beslöts om inrättande den 1 juli 1879 av en poststation i Räggekulla, den poststation som med namnet Kristvalla fick leva kvar på olika platser till och med april 1965.

1. Posthistoria från Ljungby (1980)	144 sidor	60 kr
2. Kommunikation i gränsbygd (1981)	176	80 kr
3. Kommunikation i Västbo (1982)	192	80 kr
4. Kommunikation i Allbo (1983)	224	80 kr
6. Kommunikation i Kinnevald (1985)	112	60 kr
8. Kongaposten (1987)	176	70 kr
9. Berättelser från glesbygd (1988)	160	70 kr
10. Mitt i Småland (1989)	96	60 kr
11. På post i Mo härad (1989)	112	70 kr
12. Posten i Njudung (1989)	176	70 kr
13. Humlegubbar (1989)	176	70 kr
15. På post i Norra Småland (1990)	160	70 kr

De böcker som har exponerats vid nationella eller internationella litteraturutställningar i samband med filatelmässor, har belönats med vermeil, stort silver eller silverbrons.

Kortlivade småländska poststationer

Förteckningen på nästa sida upptar även sådana poststationer som blivit återinrättade någon tid efter indragningen. De böcker och häften i vilka de redovisas kan rekvireras från Förlaget på post, Box 222, 351 05 VÄXJÖ.

Poststation	redovisad i	Poststation	redovisad i
Almesåkra	bok 12	Kyrkeryd	häfte 182
Anderstorp	bok 3	Kårby	häfte 166
Angerdshestra	bok 11	Källehult	bok 8
Asa	bok 10	Kärda	häfte 163
Askeryd	bok 15	Lemnhult	bok 12
Barnarp	häfte 182	Lidhult	bok 1
Bjerkaryd	bok 12	Lindefors	bok 12
Björkö	bok 12	Linderås	bok 15
Boaryd	bok 1	Ljunga	bok 12
Bockara	häfte 134	Långrådna	häfte 161
Bolmstad	bok 1	Länashult (Lö)	bok 4
Bosebo	bok 3	Marbäck	bok 15
Bredestad	bok 15	Medalby	bok 15
Bringetofta	bok 12	Nydala	bok 12
Brånahult	bok 13	Näfvelsjö	bok 12
Byarum	häfte 182	Näsby	bok 12
Bäckaby	bok 12	Odensjö	bok 1
Bälaryd	bok 13	Ormesberga	bok 10
Bästhult	häfte 182	Pelarne	häfte 178
Bölemåla	häfte 182	Prestorp	bok 1
Dänningelanda	bok 6	Ralången	bok 15
Edshult	bok 15	Reftele	bok 3
Flerohopp	häfte 109	Sandseryd	häfte 182
Furuby	bok 8	Sandvik	bok 3
Gunghult	bok 2	Sjösås	bok 9
Gärdseryd	häfte 111	Skatelöf	bok 4
Götafors	häfte 182	Skepperstad	bok 12
Hagshult	häfte 182	Spånga	häfte 166
Harby	häfte 182	Stengårdshult	bok 11
Helleberga	bok 9	Svenarum	bok 12
Herråkra	bok 9	Tannåker	bok 3
Hingstorp	bok 13	Tjureda	bok 10
Hjelmeryd	bok 12	Tingby	häfte 182
Hjorted(s stn)	häfte 126	Tofta	bok 10
Hornsberg	häfte 161	Tofteryd	häfte 182
Hultsjö	bok 12	Torskinge	bok 3
Hylletofta	bok 12	Tännö	häfte 182
Häradsbäck	bok 4	Wallstorp	bok 15
Hästhagen	häfte 128	Wedbo Solberga	bok 15
Höreda	bok 15	Westra Solberga	bok 12
Igellösa	häfte 128	Woxtorp(sby)	häfte 182
Jersnäs	häfte 182	Västrum	häfte 166
Jerstorp	häfte 182	Åker	häfte 182
Kalsvik	bok 6	Åhs	bok 3
Kolsebro	häfte 110	Ölmstad	häfte 182
Krafslösa	häfte 182	Öremo	bok 8
Kråkshult	bok 12	Örreryd	bok 11
		Östingstorp	häfte 182